

Európai Vasúti Ügynökség

Útmutató a Vasútbiztonsági irányelv 6(3)(a) cikkében meghatározott, kockázatelemzésre és értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer elfogadásáról szóló bizottsági rendelet alkalmazásához

ERAhivatkozás:	ERA/GUI/01-2008/SAF
ERA verzió:	1.1
Dátum:	06/01/2009

A dokumentumot készítette:	Európai Vasúti Ügynökség Marc LEFRANCO, 120 BP 20392 F-59307 Valenciennes Cedex France
Dokumentum típusa:	Útmutató
Dokumentum státusza:	Nyilvános

	Név	Beosztás
Kiadta	Marcel VERSLYPE	Ügyvezető igazgató
Felülvizsgálta	Anders LUNDSTRÖM Thierry BREYNE	Biztonsági Egység vezető Biztonsági Értékelési Csoportvezető
Készítette (szerző)	Dragan JOVICIC	Biztonsági Egység – projekt mérnök

A DOKUMENTUMRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

Módosítások jegyzéke

1. táblázat: A dokumentum státusza.

Változat Dátum	Szerző(k)	Fejezet száma	Módosítás leírása
A régebbi dokumentum címe és felépítése: "Útmutató a CSM 1. csoportjára vonatkozó ajánlás használatához"			
Útmutató 0.1 változat 15/02/2007	Dragan JOVICIC	Összes	A „CSM első csoportjára vonatkozó ajánlások” 1.0 változatának használatával kapcsolatos útmutató első változata. Ez egyúttal az első változata annak a dokumentumnak, amelyet a CSM Munkacsoportja számára hivatalos felülvizsgálatra elküldtek.
Útmutató 0.2 változat 07/06/2007	Dragan JOVICIC	Összes	A dokumentum átalakítása a CSM ajánlások 4.0 változatával való egyezés biztosítása érdekében. Aktualizálás a CSM Munkacsoport által lefolytatott, az ajánlás 1.0 változatát elemző <u>Hivatalos felülvizsgálati folyamat</u> képest.
		Összes	A dokumentum aktualizálása az EVÜ-n belüli találkozókon összegyűjtött belső információk, valamint a CSM kihelyezett munkacsoportja és célorientált munkacsoportja által új részek kidolgozására tett felvetések beépítése révén.
		3. ábra	A "Közös biztonsági módszerek (CSM) első csoportjára vonatkozó kockázatkezelési keretek" című ábra módosítása a felülvizsgálat során tett észrevételeknek és az ISO terminológiának megfelelően.
Útmutató 0.3 változat 20/07/2007	Dragan JOVICIC	Mellékletek	Mellékletek átrendezése és újak csatolása. Új melléklet az Útmutatót illusztráló és annak olvasását és megértését megkönnyítő diagramok egybegyűjtésére.
		Összes fejezet	A dokumentumok aktualizálása a következők érdekében: <ul style="list-style-type: none"> a lehető legtöbb meglévő x fejezet kidolgozása; annak bővebb kifejtése, hogy mit jelent "a rendszer biztonsági követelményeknek való megfelelésének bemutatása"; kapcsolat létrehozása a CENELEC V-Cycle-lal (azaz a 8. ábra és a 10. ábra az EN 50 126-ban); a vasúti szektor azon különböző szereplői közti együttműködés és koordináció továbbfejlesztése, akiknek a tevékenysége hatással lehet a vasúti rendszer biztonságára; annak tisztázása, hogy melyek azok az elvárt bizonyítékok (pl. veszélynapló és biztonságigazolás), amelyek az értékelő testületek számára tanúsítják a CSM biztonsági értékelő folyamatainak megfelelő alkalmazását. A dokumentumot az Ügynökség első belső felülvizsgálatának eredményei alapján is frissítették.
Útmutató 0.4 változat 16/11/2007	Dragan JOVICIC	Összes fejezet	A <u>Hivatalos felülvizsgálati folyamat</u> után a 0.3 változatról az alábbi munkacsoporttagoktól vagy szervezetektől kapott és telefonon egyeztetett észrevételeknek megfelelően is aktualizálták a dokumentumot: <ul style="list-style-type: none"> belga, spanyol, finn, norvég, francia és dán Nemzeti Biztonsági Hatóság; SIEMENS (az UNIFE tagja); norvég infrastruktúra igazgató (Jernbanverket – EIM tag);
Útmutató 0.5 változat 27/02/2008	Dragan JOVICIC	Összes fejezet	A dokumentumot a 0.3 változatról az alábbi munkacsoporttagoktól vagy szervezetektől kapott és telefonon egyeztetett észrevételeknek megfelelően is aktualizálták: <ul style="list-style-type: none"> CER holland Nemzeti Biztonsági Hatóság
		Összes fejezet	A dokumentumot aktualizálták a CSM ajánlás aláírt változatának megfelelően.

1. táblázat: A dokumentum státusza.

Változat Dátum	Szerző(k)	Fejezet száma	Módosítás leírása
			A dokumentumot az Ügynökség belső felülvizsgálatának megfelelően aktualizálták, Christophe CASSIR és Marcus ANDERSSON észrevételei alapján.
		Összes fejezet Mellékletek	Teljes újraszámolás a dokumentumban, az ajánlásoknak megfelelően A dokumentumba belefoglalták a CSM ajánlások alkalmazására vonatkozó példákat.
A dokumentum új címe és felépítése: "Útmutató a CSM Rendelet alkalmazására vonatkozóan"			
Útmutató 0.1 változat 23/05/2008	Dragan JOVICIC	Összes	A dokumentum első változata, amely a 0.5 változat két, egymást kiegészítő dokumentumra való bontásából adódott.
Útmutató 0.2 változat 03/09/2008	Dragan JOVICIC	Összes	A dokumentum aktualizálása a következőknek megfelelően: <ul style="list-style-type: none"> • az Európai Bizottság CSM rendelete {2. hiv.}; • a Vasúti Átjárhatósági és Biztonsági Bizottság (RISC) tagjai 2008. július 1-i munkaértekezletének megállapításai; • a CSM munkacsoportjának tagjaitól kapott észrevételek (norvég, finn, brit, francia Nemzeti Biztonsági Hatóság, CER, EIM, Jens BRABAND [UNIFE] és Stéphane ROMEI [UNIFE])
Útmutató 1.0 változat 10/12/2008	Dragan JOVICIC	Összes	A dokumentum aktualizálása az Európai Bizottság CSM Kockázatelemzési és Értékelési Rendeletével összefüggésben {2. hiv.} amelyet a Vasúti Átjárhatósági és Biztonsági Bizottság (RISC) 2008. november 25-i plenáris ülésén elfogadott
Útmutató 1.1 változat 06/01/2009	Dragan JOVICIC	Összes	A dokumentum aktualizálása az Európai Bizottság jogi és nyelvi szakszolgálatának CSM rendelettel kapcsolatos észrevételeinek megfelelően.

Tartalom

A DOKUMENTUMRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK.....	2
Módosítások jegyzéke.....	2
Tartalom.....	4
Ábrák jegyzéke.....	5
Táblázatok jegyzéke.....	5
0. BEVEZETÉS.....	6
0.1. Alkalmazási kör.....	6
0.2. Az útmutató alkalmazási körén kívül eső kérdések.....	6
0.3. Az útmutató általános elve.....	7
0.4. A dokumentum ismertetése.....	7
0.5. Hivatkozott dokumentumok.....	8
0.6. Meghatározások, kifejezések és rövidítések.....	8
0.7. Specifikus meghatározások.....	8
0.8. Specifikus kifejezések és rövidítések.....	8
A CSM RENDELET CIKKEINEK MAGYARÁZATA.....	10
1. cikk Célkitűzés.....	10
2. cikk Alkalmazási kör.....	11
3. cikk Fogalommeghatározások.....	14
4. cikk Jelentős változások.....	17
5. cikk Kockázatkezelési eljárás.....	20
6. cikk Független értékelés.....	21
7. cikk Biztonságértékelési jelentések.....	22
8. cikk Kockázatalellenőrzés / belső és külső vizsgálatok.....	24
9. cikk Visszajelzés és műszaki fejlődés.....	25
10. cikk Hatálybalépés.....	26
I. MELLÉKLET – A CSM RENDELETBEN RÖGZÍTETT FOLYAMAT MAGYARÁZATA.....	27
1. A KOCKÁZATKEZELÉSI ELJÁRÁSRA ALKALMAZANDÓ ÁLTALÁNOS ELVEK.....	27
1.1. Általános elvek és kötelezettségek.....	27
1.2. Kapcsolódási pontok kezelése.....	31
2. A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI FOLYAMAT LEÍRÁSA.....	34
2.1. Általános leírás.....	34
2.2. A veszély azonosítása.....	37
2.3. Magatartási kódexek alkalmazása és kockázatelemzés.....	41
2.4. A referenciarendszer és a kockázatelemzés alkalmazása.....	43
2.5. Kifejezett kockázatbecslés és -elemzés.....	45
3. A BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEKNEK VALÓ MEGFELELÉS IGAZOLÁSA.....	49
4. VESZÉLYKEZELÉSE.....	51
4.1. A veszélykezelési eljárás.....	51
4.2. Az információk cseréje.....	54
5. A KOCKÁZATKEZELÉSI ELJÁRÁS ALKALMAZÁSÁNAK DOKUMENTÁLÁSA.....	55
II. MELLÉKLET A CSM RENDELETHEZ.....	57
Az értékelő testületekkel szemben támasztott követelmények.....	57

Ábrák jegyzéke

1. ábra: A 4. cikk kritériumainak alkalmazása a változás jelentőségének értékelésére	18
2. ábra: Biztonsággal kapcsolatos változások és a CSM hatálybalépésének viszonya	19
3. ábra: Kockázatkezelési keretek a CSM Rendelet szerint {2. hiv.}.	28

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A dokumentum státusza	2
2. táblázat: A referenciadokumentumok táblázata	8
3. táblázat: Kifejezések táblázata	9
4. táblázat: Rövidítések táblázata	9

0. BEVEZETÉS

0.1. Alkalmazási kör

- 0.1.1. Ez az útmutató "a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének (a) pontjában említett, kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer elfogadásáról szóló bizottsági rendelet alkalmazásával kapcsolatban nyújt információkat. {2. hiv.}. Ezt a rendeletet nevezzük ebben a dokumentumban "CSM Rendeletnek".
- 0.1.2. Ez az útmutató nem tartalmaz semmilyen, jogi szempontból kötelező érvényű tanácsot. Az útmutató a rendelet alkalmazásának lehetséges módjaira vonatkozó magyarázó információkat tartalmaz az összes olyan szereplő⁽¹⁾ számára, akik hatással lehetnek a vasút biztonságára, és akiknek közvetlenül vagy közvetve alkalmazniuk kell a CSM Rendeletet. Az útmutató a különböző kérdések tisztázására szolgáló eszköz, ugyanakkor azonban semmilyen formában sem ír elő kötelezően követendő eljárásokat és jogi értelemben kötelező gyakorlati módszereket. Az útmutató a CSM Rendeletben foglalt rendelkezések magyarázatát nyújtja, és hasznos lehet az abban szereplő megközelítések és szabályok megértésében. A szereplők ettől függetlenül mindazonáltal továbbra is alkalmazhatják a CSM Rendeletben foglalt szabályok betartására szolgáló már meglévő eljárásaikat.
- 0.1.3. Az útmutatót nem kötelező, tájékoztató jellegű dokumentumnak kell tekinteni, amelynek célja a CSM Rendelet alkalmazásának elősegítése. Együtt kell alkalmazni a CSM Rendelettel a Rendelet alkalmazásának megkönnyítésére, de nem helyettesíti azt.
- 0.1.4. Az útmutatót az Európai Vasúti Ügynökség (ERA) készítette, a vasúti szövetségek és nemzeti vasútbiztonsági hatóságok képviseletében a CSM munkacsoport tagjaiként tevékenykedő szakértők közreműködésével. Az útmutató az Ügynökség által a CSM munkacsoport és a CSM célorientált csoportok megbeszélésein összegyűjtött elképzelések és információk továbbfejlesztett gyűjteménye. Az ERA szükség szerint áttekinti és aktualizálja az útmutatót az európai szabványok változásának függvényében, a CSM kockázatelemzéssel kapcsolatos változásai és a CSM Rendelet alkalmazása során szerzett tapasztalatok fényében. Mivel az útmutató összeállításakor a módosítási folyamat időtávlátát nem lehetett megbecsülni, kérjük az olvasót, hogy az útmutató legfrissebb változatával kapcsolatban az Európai Vasúti Ügynökségtől kérjen tájékoztatást.

0.2. Az útmutató alkalmazási körén kívül eső kérdések

- 0.2.1. Az útmutató nem nyújt eligazítást arra vonatkozóan, hogyan kell megszervezni, működtetni vagy megtervezni (és legyártani) egy vasúti rendszert, vagy annak bizonyos részeit. Nem határozza meg továbbá azokat a szerződéses megállapodásokat és konstrukciókat, amelyek a kockázatkezelési folyamat alkalmazása céljából létrejöhetnek a szereplők között. A projekt-specifikus szerződéses megállapodások kívül esnek a CSM Rendelet hatályán, valamint az ahhoz tartozó útmutatóén is.

(1) *Az érintett szereplők a vasúti rendszer Közösségen belüli kölcsönös átjárhatóságáról szóló 2008/57/EK rendelet 2. cikkének (r) bekezdésében meghatározott ajánlatkérők vagy a gyártók,*

0.3. Az útmutató általános elve

0.3.1. Bár – az olvasás során – az útmutató önálló dokumentumnak tűnhet, nem helyettesíti a CSM Rendeletet {2. hiv.}. A hivatkozások megértésének megkönnyítése érdekében a CSM Rendelet minden cikke bemásolásra került az útmutatóba. Az egyes cikkek utána következő pontokban irányutatót adunk a megértés érdekében, ahol ez szükséges.

0.3.2. *A Közös Biztonsági Módszerek Szabályzatának cikkelyei és az abban foglalt paragrafusok ebbe az útmutatóba vannak bemásolva "Bookman Old Style" Italic betűtípussal, amellyel ez a szöveg is készült. Ez a formátálás lehetővé teszi, hogy a Közös Biztonsági Módszerek Szabályzatának eredeti szövege könnyen megkülönböztethető legyen azoktól a pótlólagos magyarázatoktól, amelyek ebben a dokumentumban találhatóak.*

0.3.3. E dokumentum felépítése a könnyebb olvashatóság érdekében a CSM Rendelet felépítését követi.

0.4. A dokumentum ismertetése

0.4.1. A dokumentum a következő részekből áll:

- (a) 0. fejezet, amely az útmutató alkalmazási körét határozza meg, és felsorolja a hivatkozott dokumentumokat.
- (b) a CSM Rendelet cikkeinek magyarázata
- (c) I. melléklet: a CSM Rendelet folyamatainak magyarázata;
- (d) II. melléklet: az értékelő testületek által teljesítendő kritériumok.

0.5. Hivatkozott dokumentumok

2. táblázat: A referenciadokumentumok táblázata.

Hiv. sz.	Cím	Hivatkozás	Változat
{1. hiv.}	Az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29) a közösségi vasutak biztonságáról, valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (Vasútbiztonsági irányelv)	2004/49/EK HL L 164, 2004.4.30, 44. o. javítva HL L 220, 2004.6.21., 16. o.	-
{2. hiv.}	A Bizottság 352/2009/EK rendelete 2009. április 24. a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének (a) pontjában említett, kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer elfogadásáról	352/2009/EK	2009. április 24.
{3. hiv.}	Az Európai Parlament és a Tanács 2008/57/EK 2008. június 17-ei irányelve a vasúti rendszer Közösségen belüli kölcsönös átjárhatóságáról	2008/57/EK HL L 191, 2008.7.18, 1. o.	-
{4. hiv.}	Biztonsági irányítási rendszer – a vasúttársaságokra és a vasúti infrastruktúra működtetőire vonatkozó értékelési kritériumok	Biztonsági irányítási rendszer (SMS) értékelési kritériumok A. rész Biztonsági tanúsítványok és engedélyek	2007.05.31
{5. hiv.}	Bizottsági határozat a biztonsági célok elérésének értékelésére szolgáló közös biztonsági módszerek elfogadásáról az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelvének 6. cikke értelmében	2009/460/EK	2009. június 5.
{6. hiv.}	/		

0.6. Meghatározások, kifejezések és rövidítések

- 0.6.1. A jelen dokumentumban alkalmazott általános meghatározások, kifejezések és rövidítések megtalálhatók az általános szótárakban.
- 0.6.2. Az új meghatározásokat, kifejezéseket és rövidítéseket az alábbi szakaszok tartalmazzák.

0.7. Specifikus meghatározások

- 0.7.1. Ld. a 3. cikket.

0.8. Specifikus kifejezések és rövidítések

- 0.8.1. Ez a szakasz a jelen dokumentumban gyakran előforduló új specifikus kifejezéseket és rövidítéseket tartalmazza.

3. táblázat: Kifejezések táblázata

Kifejezés	Meghatározás
Ügynökség	Az Európai Vasúti Ügynökség (ERA)
útmutató	A jelen "útmutató a Bizottság 352/2009/EK rendelete 2009. április 24. a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének (a) pontjában említett, kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer elfogadásáról"
CSM Rendelet	a Bizottság 352/2009/EK rendelete 2009. április 24. a 2004/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének (a) pontjában említett, kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer elfogadásáról {2. hiv.}

4 táblázat: Rövidítések táblázata

Rövidítés	Jelentése
CSM	Közös biztonsági módszer(ek)
CST	Közös biztonsági célok
EC	Európai Bizottság
ERA	Európai Vasúti Ügynökség
IM	Infrastruktúra-működtető(k)
ISA	Független biztonsági ellenőr
MS	Tagállam
NOBO	Bejelentett szervezet
NSA	Nemzeti biztonsági hatóság
ORR	(UK) Vasúti Szabályozási Hivatal
RISC	Vasúti Kölcsönös Átjárhatósági és Biztonsági Bizottság
RU	Vasúti vállalkozás(ok) / vasúttársaság(ok)
RAC-TS	Műszaki rendszerek kockázatelfogadási kritériuma
SMS	Biztonsági irányítási rendszer
TSI	Átjárhatósági műszaki előírások

A CSM RENDELET CIKKEINEK MAGYARÁZATA

1. cikk Célkitűzés

1. cikk (1) bekezdés

Ez a rendelet a 2004/49/EK irányelv 6. cikke (3) bekezdésének a) pontjában említett kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszert állapítja meg.

- [G 1] A Vasútbiztonsági Irányelv 6. cikke (3) bekezdésének a) pontja {1. hiv.} kimondja, hogy "a közös biztonsági módszerek leírják a biztonsági szint, a biztonsági célok megvalósítása és más biztonsági követelmények teljesítése értékelésének módját azáltal, hogy kidolgozzák és meghatározzák a kockázatelemzési és -értékelési módszereket.
- [G 2] A CSM Rendelet mindössze azt határozza meg, hogyan kell értékelni és teljesíteni a biztonsági szinteket, illetve az egyéb biztonsági követelményeket. A Vasútbiztonsági Irányelv {1. hiv.} a 6. cikkének (3) bekezdésében ugyanakkor megemlíti "a biztonsági célok megvalósítását" is. A közös biztonsági célok (CST) elérésének értékeléséhez szükséges módszerek nemzeti szinten a nemzeti rendszerek múltbéli biztonsági teljesítményének statisztikai értékelésén alapulnak, és ezért eltérnek azoktól a módszerektől, amelyek a biztonsági szintek és a biztonsági követelmények teljesítésének értékeléséhez szükségesek. A CST elérésének értékeléséhez szükséges módszerek egy különálló dokumentum, az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelvének 6. cikkében meghatározott, kockázatelemzésre és értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszerek elfogadásáról szóló bizottsági határozat {5. hiv.} tárgyát képezik.
- [G 3] A "kockázatértékelési" folyamat a CSM-ben és a jelen útmutatóban is az általános "kockázatelemzési folyamat" része. Így tehát, ha nem kifejezetten szükséges (pl. mennyiségi kockázatértékeléshez), a "kockázatértékelés" kifejezést e két dokumentumban nem használjuk.

1. cikk (2) bekezdés

A kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer célja a közösségi vasúthálózat magas szintű biztonságának fenntartása és – amennyiben ez szükséges és ésszerű keretek között megvalósítható – javítása. A közös biztonsági módszernek meg kell könnyítenie a vasúti közlekedési szolgáltatások piacára jutást a következők összehangolása révén:

- (a) a biztonsági szintek és a biztonsági követelményeknek való megfelelés értékeléséhez alkalmazott kockázatkezelési eljárások;*
- (b) a biztonsági vonatkozású információk cseréje a vasúti ágazaton belüli szereplők között a biztonságos üzemeltetés érdekében az ágazaton belüli esetleges különböző kapcsolódási pontok között;*
- (c) a kockázatkezelési eljárás alkalmazása során kapott eredmények.*

- [G 1] A CSM Rendeletben leírt, illetve a 3. ábrán bemutatott kockázatkezelési és a kockázatelemzési folyamatok azokhoz a folyamatokhoz kapcsolódnak, amelyeket a

biztonsági szintek felmérése és egy jelentős változás biztonsági követelményei teljesülésének értékelése céljából vezetnek be. Ezért ezek a folyamatok csak egy részét képezik a vasúti vállalkozások és az infrastruktúra-működtetők biztonsági irányítási rendszere általános kockázatkezelési és kockázatelemzési folyamatának. Az I. melléklet 1.1.1 szakasza mutatja be azt az általános kockázatkezelési rendszert, amelyre a CSM Rendelet vonatkozik. A CSM Rendelet ugyanakkor meghatároz egy olyan összehangolt döntéshozatali folyamatot is, amely a változások jelentőségének felmérésére szolgál: ld a 4. cikket.

- [G 2] A 2. cikk (1) bekezdésének értelmében a CSM kockázatkezelési és kockázatelemzési folyamatai kiterjednek a vasúti rendszerek műszaki, üzemeltetési és szervezeti változásaival kapcsolatos biztonsági kockázatokra egyaránt. Nem foglalkoznak azonban a projektek egyéb kockázataival, mint például a pénzügyi kockázatok vagy a beruházások határidőcsúszásai.

2. cikk Alkalmazási kör

2. cikk (1) bekezdés

A kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer egy adott tagállam vasúti rendszerének valamennyi, az e rendelet 4. cikke értelmében jelentősnek tekintett változása esetén alkalmazandó a 2004/49/EK irányelv III. melléklete 2. pontjának d) alpontjában foglaltak szerint. E változások lehetnek technikai, működési vagy szervezeti jellegűek. Ami a működési jellegű változásokat illeti, csak azokat kell figyelembe venni, amelyek befolyásolhatják a működési feltételeket.

- [G 1] A CSM hozzásegíti a szereplőket a Vasútbiztonsági Irányelv {1. hiv.} III. Melléklete (2) cikkének d) pontjában a vasúti vállalkozások és infrastruktúra-működtetők biztonsági irányítási rendszere tekintetében meghatározott követelmények teljesítéséhez. Az ERA Biztonsági tanúsító csoportja által kidolgozott, a vasúti vállalkozásokra és infrastruktúra-működtetőkre vonatkozó értékelési kritériumok e követelményekkel kapcsolatban az alábbiakban szerepelnek (kivonat a {4. hiv.}-ből):

KIVONAT/LEÍRÁS

d.0 A vasúti szervezeteknek rendelkezniük kell olyan rendszerrel, amely alkalmas a változások/új projektek és az ezekkel kapcsolatos kockázatok kezelésére, ideértve azokat is, amelyek a munkabiztonsággal kapcsolatosak⁽²⁾.

A változások a következőkre vonatkozhatnak:

- műszaki megoldások és eljárások;
- üzemi folyamatok/szabályok/szabványok;
- szervezeti felépítés.

Az SMS-nek biztosítania kell, hogy a Biztonsági Irányelv 6. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kialakított, kockázatelemzésre vonatkozó CSM-ek alkalmazásra kerüljenek, ahol ez szükséges.

ÉRTÉKELÉSI KRITÉRIUMOK

d.1 A RU/IM rendelkezzen olyan folyamatokkal és kritériumokkal, amelyek alkalmasak a berendezésekben, eljárásokban, szervezetben, személyzetben vagy kapcsolódási pontokban bekövetkező változások felismerésére.

⁽²⁾: Hiv.: 2004/49/EK irányelv, (14) preambulumbekkezdés.

- d.2 A RU/IM rendelkezzen olyan folyamatokkal, amelyek alkalmasak a változások hatásának értékelésére annak érdekében, hogy eldönthető legyen, hogy alkalmazni kell-e a kockázatelemzéssel kapcsolatos CSM-eket.
- d.3 A RU/IM rendelkezzen olyan folyamatokkal, amelyek biztosítják a kockázatelemzést és a kockázat csökkentésére alkalmas intézkedések azonosítását.
- d.4 A RU/IM rendelkezzen olyan folyamatokkal, amelyek alkalmasak a kockázatok mérséklésére szolgáló intézkedések megvalósításának és hatékonyságnak értékelésére.
- d.5 Álljanak rendelkezésre olyan folyamatok/intézkedések, amelyek alkalmasak a kapcsolódási pontokon jelentkező, a változások révén megjelenő kockázatok más szervezetekkel (IM, más RU-k, harmadik felek stb.) való együttes elemzésére.
- d.6 A kockázatelemzés eredményeinek minden érintett személy számára láthatóknak kell lenniük, és létezzenek olyan folyamatok, amelyek ezeket az eredményeket a szervezeten belüli más folyamatokba is beillesztik.

- [G 2] A CSM alkalmazása lehetővé teszi a vasúti vállalkozások és infrastruktúra-működtetők számára a d.2, d.3 és d.5 értékelési kritérium teljesítését. Nem célja azonban és nem foglalkozik a d.1, d.4 és d.6 értékelési kritérium teljesítésével (a d.1 és d.6 kritérium teljesítése az SMS-nek való megfelelés igazolását teszi lehetővé).
- [G 3] Amennyiben egy változás jelentősnek minősül, a kockázatelemzésnek csak az értékelt rendszer azon biztonsággal kapcsolatos funkciókra és kapcsolódási pontjaira kell irányulnia, amelyeket a változás érint, vagy érinthet. A biztonsággal nem kapcsolatos elemek elemzése és értékelése annak a bizonyítására korlátozódhat, hogy az adott elem nem befolyásolja az értékelt rendszer biztonsággal összefüggő funkcióit és kapcsolódási pontjait. Ez az elv, amely szerint a kockázatelemzést a biztonsággal összefüggő funkciókra és kapcsolódási pontokra kell koncentrálni, a rendszer összes további fejlesztési fázisában is alkalmazható.
- [G 4] A jelentős változások esetében a kockázatelemzés nem csak a változásokra, hanem a változások által potenciálisan érintett minden egyéb, más alrendszerrel és/vagy elemmel való kapcsolódási pontokra is kiterjed. Az elemzést nem kell kiterjeszteni a meglévő rendszer változatlanul maradó részeire vagy funkcióira, mivel azok már bizonyítottan biztonságosan működnek a használat során. A CSM-nek mindazonáltal igazolnia kell az értékelt rendszernek a meglévő vasúti rendszer változatlan részeivel vagy funkcióival való biztonságos integrálódását. A kockázatelemzés ily módon lehetővé teszi annak igazolását, hogy a változások az értékelt rendszert nem teszik kevésbé biztonságossá.
- [G 5] A CSM Rendeletben leírt kockázatelemzési folyamat csak a vasúti rendszerben bekövetkező jelentős változásokra terjed ki. A 2. cikk (4) bekezdése értelmében a CSM Rendelet nem vonatkozik azokra a rendszerekre és változásokra, amelyek megvalósítás alatt állnak, valamint azokra a biztonsági tanúsításokra, amelyek a CSM Rendelet hatálybalépésekor már folyamatban voltak.
Ha a 4. cikkben szereplő kritériumok alapján a változás nem minősül jelentősnek, a CSM Rendelet kockázatelemzési folyamatait nem kell alkalmazni.
- [G 6] A CSM Rendelet 5. cikkének (2) bekezdése, a Vasútbiztonsági irányelv 4. cikke és III. melléklete {1. hiv.} alapján a CSM nem vonatkozik tagállami szinten a tagállamok belső szervezeteiben bekövetkező változásokra. A tagállamok vasúti rendszerrel kapcsolatos politikai döntéseit az infrastruktúra-működtetők és a vasúti vállalkozások valósítják meg. Az IM és az RU a CSM Rendelet alkalmazásáért és a szükséges kockázatomérséklési intézkedések életbe léptetéséért felelősek, egymással együttműködve, ha szükséges, a tagállam döntéseinek megvalósítása érdekében.

2. cikk (2) bekezdés

Amennyiben a jelentős változások a 2008/57/EK irányelv hatálya alá tartozó strukturális alrendszereket érintik, a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazandó:

- (a) ha a kockázatértékelést a vonatkozó átjárhatósági műszaki előírás (ÁME) írja elő. Ebben az esetben, amennyiben szükséges, az ÁME határozza meg, hogy a közös biztonsági módszer mely része alkalmazandó;*
- (b) a 2008/57/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdése értelmében azon strukturális alrendszerek meglévő rendszerbe történő biztonságos integrálásának biztosítására, amelyekre ÁME-k alkalmazandók.*

A közös biztonsági módszernek az első albekezdés b) pontjában említett esetben történő alkalmazása ugyanakkor nem vezethet a megfelelő ÁME-kben megállapított kötelező követelményekkel ellentétes követelményekhez.

Mindazonáltal, ha a közös biztonsági módszer alkalmazása a megfelelő ÁME-ben meghatározottal ellentétes követelményhez vezet, a javaslattevő tájékoztatja az érintett tagállamot, amely úgy határozhat, hogy a 2008/57/EK irányelv 6. cikkének (2) bekezdésével vagy 7. cikkével összhangban az ÁME felülvizsgálatát kéri vagy az említett irányelv 9. cikkével összhangban eltérést kér.

- [G 1] A Vasútbiztonsági irányelv {1. hiv.} 4. cikkének (2) bekezdése és a Vasúti átjárhatósági irányelv {3. hiv.} 15. cikkének (1) bekezdése értelmében a jelentős változásoknál rendszeralapú megközelítés és kockázatelemzés szükséges a rendszeren belül a TSI által lefedett strukturális alrendszerek biztonságos integrálása és működtetése érdekében.
- [G 2] A TSI az alrendszer(ek) átjárhatóságának műszaki követelményeit tartalmazza, de nem szükségszerűen az összes olyan biztonsági követelményt (ld. a Vasútbiztonsági irányelv {1. hiv.} (7) preambulumbekkezdését), amelyek a teljes vasúti rendszeren belül az alrendszerek vagy elemek biztonságos integrálásához szükségesek. A rendszeralapú megközelítés, a harmonizált kockázatelemzéssel együtt, biztosítja azoknak a további (biztonsági) követelményeknek az azonosítását, amelyek a biztonságos integráláshoz szükségesek.
- [G 3] Ha a CSM alkalmazása olyan követelményt eredményez, amely nem felel meg a TSI-nek, a javaslattevő először megvizsgálhatja, hogy a rendszer meghatározása megváltoztatható-e úgy, hogy megfeleljen a TSI-nek. Ha, és csakis akkor, ha ez nem tehető meg, a Vasúti átjárhatósági irányelv {3. hiv.} 6. cikke (2) bekezdése vagy 7. cikke rendelkezéseinek és 9i3i cikkének megfelelően, a tagállam lehetőséget kap a TSI alkalmazásának mellőzésére. A javaslattevő ekkor tájékoztatja az érintett tagállamot, amely döntést hozhat arról, hogy:
- (a) kéri-e a vonatkozó TSI felülvizsgálatát a Vasúti Átjárhatósági Irányelv {3. hiv.} 6. cikke (2) bekezdése vagy 7. cikke szerint, vagy;
 - (b) mentességet kérhet a Vasúti Átjárhatósági Irányelv {3. hiv.} 9. cikkének megfelelően.

(3) Kivonat a Vasúti átjárhatósági irányelv 9. cikkéből: "a meglévő vonalak bármely tervezett felújítása, bővítése vagy korszerűsítése esetén, amennyiben" ..." egy vagy több TSI alkalmazása, ideértve a gördülőállományra vonatkozókat is, "veszélyeztetné a projekt gazdasági életképességét és/vagy a vasúti rendszer e tagállamon belüli egységességét..." a "tagállamnak nem kell alkalmaznia"..."az adott TSI-ket".

2. cikk (3) bekezdés

Ez a rendelet nem alkalmazandó a következőkre:

- (a) metrók, villamosok és más városi és regionális vasúti rendszerek;
- (b) a vasúti rendszer többi részétől funkcionálisan elkülönülő és kizárólag a helyi, városi vagy elővárosi utasforgalom kiszolgálására szánt hálózatok, valamint a kizárólag ilyen hálózatokon működő vasúttársaságok;
- (c) magántulajdonban lévő, kizárólag az infrastruktúra tulajdonosa által, saját fuvarozási tevékenységéhez használt vasúti infrastruktúra;
- (d) a nemzeti hálózatokon közlekedő történelmi járművek, amennyiben megfelelnek a nemzeti biztonsági szabályoknak és szabályzatoknak, az ilyen járművek biztonságos üzemeltetésének biztosítása érdekében;
- (e) történelmi, múzeumi és turistavasutak, amelyek saját hálózatukon működnek, ideértve a műhelyeket, a járműveket és a személyzetet is.

- [G 1] A CSM-et a tagállamban a Vasútbiztonsági irányelv {1. hiv.} nemzeti jogszabályokba való átvételének megfelelően kell alkalmazni.
- [G 2] Bár a 2. cikk (3) bekezdésében felsorolt hálózatok vagy infrastruktúrák mentesülnek a CSM alkalmazása alól, a CSM-et alkalmazni kell minden olyan gördülőállományra, amely e hálózatokon vagy a hagyományos vasúti hálózatokkal azonos pályákon közlekedik.

2. cikk (4) bekezdés

E rendelet nem alkalmazandó azon rendszerekre és változásokra, amelyek e rendelet hatálybalépésének napján a 2008/57/EK irányelv 2. cikkének t) pontja értelmében előrehaladott fejlesztési stádiumban vannak.

- [G 1] A CSM-et nem kell alkalmazni az olyan rendszerekre és változásokra, amelyek megvalósítása a CSM Rendelet hatálybalépésekor már megkezdődött és előrehaladott állapotban van: ld. a 3. ESETET a 3. ábrán. Feltételezik, hogy a javaslattevő továbbra is alkalmazza meglévő kockázatelemzési módszereit, amíg azokat a CSM Rendelet nem érvényteleníti (ld. a 2. ábrát).
- [G 2] Minden olyan változtatást, amelyet a CSM hatálybalépése után alkalmaznak, a CSM Rendelet szerint kell értékelni (ld. a 4(2) cikket, ide értve a 4(2) cikk (f) pontját is).

3. cikk Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a 2004/49/EK irányelv 3. cikkében megállapított fogalommeghatározások alkalmazandók.

Az alábbi fogalommeghatározások is alkalmazandók:

- (1) „kockázat”: a (veszélyből fakadóan) sérüléssel járó balesetek és váratlan események előfordulásának aránya, illetve az ilyen sérülések súlyosságának mértéke (EN 50126-2);
- (2) „kockázatvizsgálat”: a veszélyek azonosítására és a kockázat felmérésére rendelkezésre álló valamennyi információ szisztematikus felhasználása (ISO/IEC 73);
- (3) „kockázatelemzés”: kockázatvizsgálaton alapuló eljárás, amelynek segítségével megállapítható, hogy a fennálló kockázat elfogadható mértékűvé vált-e (ISO/IEC 73);

- *****
- (4) „kockázatértékelés”: a kockázatvizsgálatból és a kockázatelemzésből álló teljes folyamat (ISO/IEC 73);
 - (5) „biztonság”: a sérülés elfogadhatatlan kockázatának hiánya (EN 50126-1);
 - (6) „kockázatkezelés”: irányítási stratégiák, eljárások és gyakorlatok vizsgálati, elemzési és ellenőrzési feladatok során történő szisztematikus alkalmazása (ISO/IEC 73);
 - (7) „kapcsolódási pontok”: valamennyi olyan interakciót biztosító pont egy rendszer vagy alrendszer életciklusa során, ideértve a működtetést és a fenntartást is, amelyben a vasúti ágazat egyes szereplői együttműködnek a kockázatok kezelése érdekében;
 - (8) „szereplők”: az e rendelet alkalmazásában az 5. cikk (2) bekezdése értelmében közvetlenül vagy szerződéses rendelkezések alapján érintett valamennyi fél 5. cikk (2) bekezdés;
 - (9) „biztonsági követelmények”: egy rendszernek és működtetésének (kvalitatív vagy kvantitatív) biztonsági jellemzői (ideértve a működési szabályokat is), amelyek szükségesek a jogszabályban előírt vagy a társaság által meghatározott biztonsági célkitűzések elérése érdekében;
 - (10) „biztonsági intézkedések”: intézkedéscsomag, amelynek célja vagy egy veszély előfordulási arányának csökkentése, vagy pedig a veszély következményeinek enyhítése egy elfogadható kockázati szint elérése és/vagy fenntartása érdekében;
 - (11) „javaslattevő”: a kockázatkezelési intézkedések összefüggésében a végrehajtásért a 2004/49/EK irányelv 4. cikke szerint felelős vasúttársaságok vagy infrastruktúraműködtetők, az ajánlatkérők vagy gyártók, ha a 2008/57/EK irányelv 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban egy bejelentett szervezetet kérnek fel az „EK”-hitelesítési eljárás alkalmazására vagy egy jármű üzembe helyezésének engedélyezését kérelmezők;
 - (12) „biztonságértékelési jelentés”: az értékelést végző szerv által az értékelés alatt álló rendszerre vonatkozóan végzett értékelés következtetéseit tartalmazó dokumentum;
 - (13) „veszély”: olyan körülmény, amely adott esetben balesethez vezethet (EN 50126-2);
 - (14) „értékelést végző szerv”: független és hozzáértő személy, szervezet vagy intézmény, aki vagy amely vizsgálatot folytat egy rendszernek a biztonsági követelmények teljesítésével kapcsolatos alkalmasságát illetően egy bizonyítékokon alapuló vélemény megállapítása érdekében;
 - (15) „kockázatelfogadási kritériumok”: adott kockázat elfogadhatóságának értékelési kritériumai; e kritériumokat annak megállapítására alkalmazzák, hogy egy kockázat mértéke kellően alacsony-e ahhoz, hogy csökkentése érdekében a továbbiakban közvetlen intézkedésre ne legyen szükség;
 - (16) „veszélynyilvántartás”: az a dokumentum, amelyben az azonosított veszélyeket, a hozzájuk kapcsolódó intézkedéseket, a veszélyek eredetét és a kezelésükkel foglalkozó szervezetre vonatkozó adatokat nyilvántartják és hivatkozásokkal látják el;
 - (17) „veszélyazonosítás”: a veszélyek megtalálására, felsorolására és jellemzésére vonatkozó eljárás (ISO/IEC Guide 73);
 - (18) „kockázatelfogadási elv”: egy vagy több adott veszélyhez kapcsolódó kockázat elfogadhatóságára vagy elfogadhatatlanságára vonatkozó következtetés megállapításához használt szabályok;
 - (19) „magatartási kódex”: írásbeli szabálygyűjtemény, amelyet megfelelő alkalmazás esetén egy vagy több adott veszély ellenőrzésére lehet alkalmazni;
 - (20) „referenciarendszer”: olyan rendszer, amelyről a használatban bebizonyosodott, hogy elfogadható biztonsági szintet képvisel, és amelyhez viszonyítva az értékelés alatt álló rendszerből eredő kockázatok elfogadhatósága összehasonlítás útján elemezhető;
 - (21) „kockázatbecslés”: az a vizsgált kockázatok mértékének megállapításához használt eljárás, amely a következő lépésekből áll: valószínűségbecslés, következményelemzés és ezek összevonása (ISO/IEC 73);

- *****
- (22) „műszaki rendszer”: termék vagy termékek együttese, a tervezési, végrehajtási és karbantartási dokumentációval együtt; a műszaki rendszer létrehozása a követelmények meghatározásával kezdődik, és elfogadásukkal ér véget; noha az adott kapcsolódási pontok tervezése során az emberi magatartást figyelembe veszik, az emberi üzemeltetők és tevékenységeik nem alkotják a műszaki rendszer részét; a karbantartási folyamatot a karbantartási kézikönyvek ismertetik, de az nem képezi a műszaki rendszer részét;
- (23) „súlyos következmény”: egy baleset eredményeként bekövetkező halálesetek és/vagy több személyt érintő súlyos sérülések és/vagy jelentős környezeti károk (Table 3 from EN 50126);
- (24) „a biztonság elfogadása”: a változás státusza, amelyet a javaslattevő ad meg az értékelést végző szerv által készített biztonságértékelésre vonatkozó jelentés alapján;
- (25) „rendszer”: a vasúti rendszer (vasúti hálózat) bármely része, amelyen változtatást eszközölnek;
- (26) „bejelentett nemzeti szabály”: a tagállamok által a 96/48/EK tanácsi irányelv⁽⁴⁾, a 2001/16/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁵⁾, és a 2004/49/EK és a 2008/57/EK irányelv alapján bejelentett nemzeti szabály.

[G 1] Ahol a CSM Rendeletben rögzített meghatározás meglévő szabványra utal, az adott szabványra való hivatkozást szerepeltetjük a jelen útmutatóban is.

[G 2] A CSM Rendeletben foglalt meghatározásokon túl az útmutató megértéséhez szükségesek lehetnek a következő meghatározások:

- (a) „ajánlatkérő” a Vasúti átjárhatósági irányelv {3. hiv.} 2(r) cikke szerint *„bármely olyan közjogi vagy magánjogi jogalany, amely egy alrendszer tervezését és/vagy építését, korszerűsítését, illetve felújítását rendeli meg. E jogalany lehet vasúttársaság, infrastruktúra-működtető, üzemeltető, illetve egy adott projekt végrehajtásának koncessziótulajdonosa”*;
- (b) „a személyzet hozzáértése” úgy határozható meg, mint olyan tudás, képességek és gyakorlati tapasztalatok összessége, amellyel a személynek rendelkeznie kell ahhoz, hogy képes legyen egy adott feladat megfelelő elvégzésére. Ez vonatkozik nemcsak a rendszeres feladatokra, hanem a váratlan helyzetekre és változásokra is:

A CSM Rendelet tekintetében ez a meghatározás „egy személy azon képessége”-ként, vagy a személyzet, illetve csoport tekintetében „személyek csoportja azon képessége”-ként jelenik meg, mely révén végrehajthatók a CSM kockázatelemzési és kockázatkezelési folyamata keretében felmerülő, az értékelendő rendszer vonatkozásában elvégzendő különböző feladatok. Ez annyit jelent, hogy az adott feladat végrehajtását tekintve a személy vagy a személyek csoportja az alábbiak mindegyike terén megfelelő hozzáértéssel rendelkezik:

- (1) a személy által értékelt műszaki, üzemeltetési vagy szervezési terület; és
- (2) a kockázatelemzési folyamat, a személy által alkalmazott módszerek és eszközök (pl. folyamat-működésképességi elemzés [PHA], veszély- és működtethetőség vizsgálat [HAZOP], eseményfák, hibafák, hibamód-, hatás- és kritikusság elemzés [FMECA] stb.). Ld. továbbá az I. melléklet 1.1.4 szakaszát.

A vasúti vállalkozások és infrastruktúra-működtetők esetében a képzési rendszert, amely a személyzet tagjai számára a feladataik megfelelő végrehajtását teszi lehetővé,

(4) HL L 235, 1996.9.17., 6.o.

(5) HL L 110, 2001.4.20., 1. o.

a Vasútbiztonsági irányelv (1. hiv.) III. melléklet 2. cikk e) pontjának való megfelelés biztosítja.

A képzési rendszert, valamint a vasúti vállalkozások és infrastruktúra-működtetők biztonsági irányítási rendszerének egyéb alapvető elemeit az NSA hagyja jóvá, illetve engedélyezi, a Vasútbiztonsági irányelv (1. hiv.) 10. cikk (2) bekezdés a) pontjának és 11. cikk (1) bekezdés a) pontjának megfelelően. Ezért a CSM megfelelő alkalmazásának ellenőrzésekor az értékelő testület ezt veszi figyelembe.

Más szereplők számára az SMS alkalmazása nem kötelező. Ezért nekik az értékelő testület számára azt kell igazolniuk, hogy személyzetük rendelkezik a megfelelő szaktudással, amely révén alkalmas az értékelt rendszer azon elemeinek a biztonsági elemzésére, amely felelősségi körükbe tartozik.

- (c) „szakértői véleményt” az a szakértő adhat, aki rendelkezik a megfelelő hozzáértéssel, szaktudással olyan döntések meghozatalára, amelyek megfelelőek és elegendőek az adott helyzet megoldására, illetve a szakértő által végrehajtandó feladat elvégzésére. A döntéseket hozó szakértőknek teljeskörű szaktudással kell rendelkezniük azon a területen, ahol dolgoznak, ami azt jelenti, hogy felelős és ésszerű döntéseket képesek hozni a rendelkezésükre bocsátott információk, forrásaik, gyakorlatuk és a rendelkezésükre álló tudás alapján.
- (d) „alrendszer” alatt nem azok a strukturális és funkcionális alrendszerek értendők, amelyeket a Vasúti átjárhatósági irányelv {3. hiv.} II. melléklete felsorol. A CENELEC EN 50129 szabvány 3.1.61 definíciójával analóg módon az ‘alrendszer’ kifejezés ezen útmutatóban “az értékelés alá vont rendszer azon részét jelenti, amely egy meghatározott funkciót lát el”.

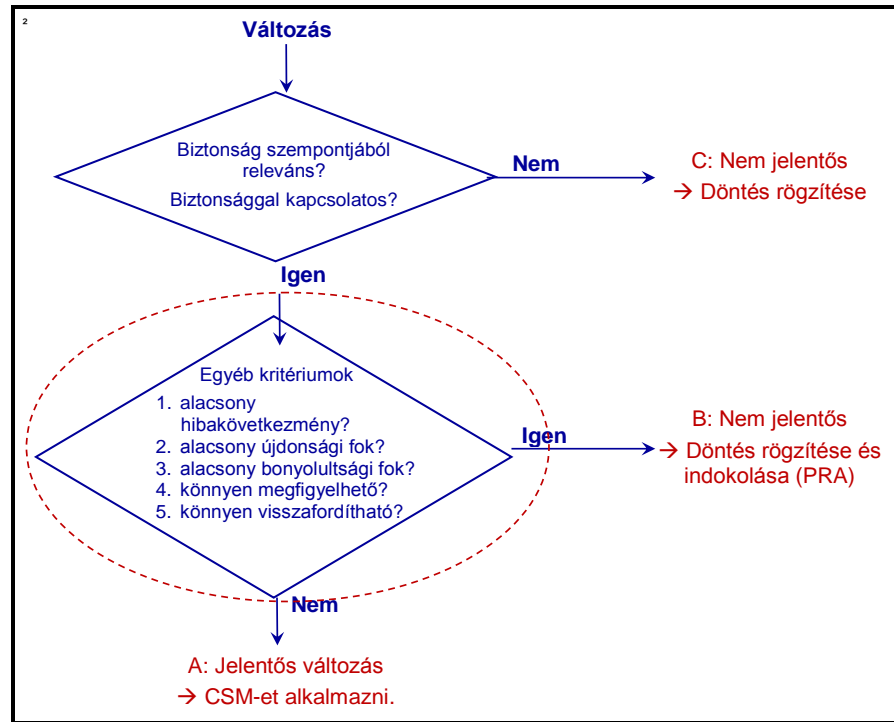
4. cikk Jelentős változások

4. cikk (1) bekezdés

Ha nincs bejelentett nemzeti szabály annak megállapítására, hogy a változás egy tagállamban jelentős-e vagy sem, akkor a javaslattevő köteles mérlegelni a szóban forgó változásnak a vasúti rendszer biztonságára gyakorolt lehetséges hatását.

Amikor a javasolt változtatás nem befolyásolja a biztonságot, nincs szükség az 5. cikkben ismertetett kockázatkezelési eljárás alkalmazására.

- [G 1] Először azt kell ellenőrizni, hogy a változás érinti-e a biztonságot vagy sem. Ha a változás a biztonsággal kapcsolatos, a 4. cikk(2) bekezdése szerinti kritériumok alkalmazhatók annak értékelésére, hogy a változás jelentős-e vagy sem. Ezt illusztrálja az 1. ábrán látható folyamatábra. Például a hiba-következmény kritérium használható fel annak ellenőrzésére, hogy bármely, a rendszer változtatásából eredő, biztonsággal kapcsolatos hiba kezelhető-e az értékelt rendszeren kívüli, meglévő biztonsági intézkedésekkel. Ez a kritérium, a többivel kombinálva, ezt követően lehetővé teszi annak megítélését, hogy a biztonsággal kapcsolatos változás továbbra is biztonságosan kezelhető-e a CSM alkalmazása nélkül. A javaslattevő felelőssége annak megállapítása, hogy az értékelt változtatás tekintetében az egyes kritériumok milyen jelentőséggel bírnak.

1. ábra: A 4. cikk kritériumainak alkalmazása a változás jelentőségének értékelésére

4. cikk (2) bekezdés

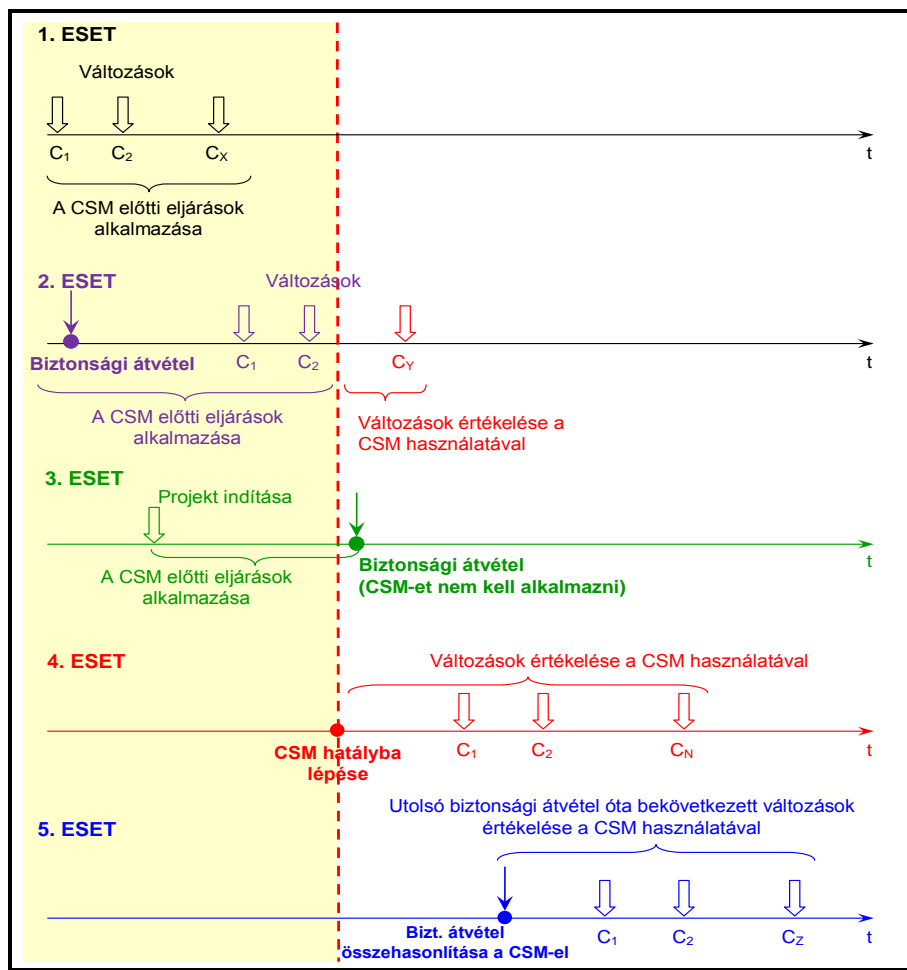
Amikor a javasolt változtatás befolyásolja a biztonságot, a javaslattevőnek – szakértő véleménye alapján – döntenie kell a változás jelentőségéről az alábbi szempontok alapján:

- a hiba következménye: a legrosszabb esetre vonatkozó hihető forgatókönyv az értékelés alatt álló rendszer meghibásodásának esetére, figyelembe véve a rendszeren kívüli biztonsági akadályok meglétét;
- a változtatás végrehajtása során alkalmazott újítás: ez mind a vasúti ágazat szempontjából innovatív, mind a kizárólag a változtatást végrehajtó szervezet számára újdonságot jelentő változtatásokra vonatkozik;
- a változtatás bonyolultsága;
- figyelemmel kísérés: a végrehajtott változtatásnak a rendszer teljes élettartamán keresztül történő figyelemmel kísérésére, valamint a megfelelő beavatkozások elvégzésére való képtelenség;
- visszafordíthatóság: a rendszer változtatás előtti állapotának visszaállítására való képtelenség;
- járulékoság: a változás jelentőségének értékelése a vizsgált rendszer valamennyi olyan újabb, biztonsági vonatkozású változásának figyelembe vételével, amely korábban nem minősült jelentősnek.

A javaslattevő megőrzi a döntését alátámasztó releváns dokumentumokat.

[G 1] A javaslattevőnek alkalmaznia kell a változás jelentőségének megítélésére alkalmazandó, a 4. cikk (2) bekezdésében felsorolt összes kritériumot, de a javaslattevő dönthet akár egy vagy néhány kritérium alapján is.

- [G 2] Voltaképpen e kritériumok alapján számos biztonsággal kapcsolatos változás nem jelentős változásként kategorizálható. Az egyes változások vizsgálata során azonban feltétlenül azt is értékelni kell, hogy az egyes egymást követő, nem jelentős változások “együttvéve” nem vezetnek-e olyan változáshoz, amely már a CSM folyamat alkalmazását követeli meg.
- [G 3] A több egymást követő (nem jelentős) változás értékelésénél nem kell figyelembe venni az utolsó biztonsági értékelés óta bekövetkezett összes változást. Csak az olyan, biztonsággal kapcsolatos változások értékelendők a biztonsági elemzésben, amelyek ugyanazon veszély felmerüléséhez vezetnek.

2. ábra: Biztonsággal kapcsolatos változások és a CSM hatálybalépésének viszonya

- [G 4] A kiindulási pont a már használatban lévő rendszerek esetében a “nem jelentős változások összességének” értékelésekor az alábbi dátumok közül a legkésőbbi (ld. még a 2. ábrán látható 4. és 5. ESETET):
- (a) vagy a CSM hatálybalépésének időpontja;
 - (b) vagy az adott rendszer utolsó biztonsági átvételének időpontja, a 7. cikk szerint.

A 2. cikk (4) bekezdésének értelmében a CSM nem visszamenőleges hatályú: ld. a 2. ábrán az 1. és 2. ESETET. Azaz nem teszi szükségessé a CSM alkalmazásba vétele előtti változások visszamenőleges vizsgálatát. Feltételezik, hogy a javaslattevő továbbra is

alkalmazza meglévő kockázatelemzési eljárásait, amíg ezen eljárásokat a CSM nem érvényteleníti.

- [G 5] A CSM nem követeli meg, hogy az értékelő testület ellenőrizze a változás jelentőségének értékelését: ld. még az 1.1.7 szakasz [G 1] és [G 2] pontját. Ugyanakkor a CSM előírja, hogy minden esetben a változás jelentőségéről hozott döntést dokumentálni kell annak érdekében, hogy az NSA teljesíthesse a CSM Rendelet alkalmazásának felügyeletére vonatkozó kötelezettségét: ld. 8. cikk (2) bekezdés.

5. cikk Kockázatkezelési eljárás

5. cikk (1) bekezdés

Az I. mellékletben leírt kockázatkezelési eljárás alkalmazandó:

- (a) a 4. cikkben meghatározott jelentős változásokra, beleértve a 2. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett strukturális alrendszerek üzembe helyezését;*
- (b) amikor a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett ÁME az I. mellékletben leírt kockázatkezelési eljárás előírása érdekében e rendeletre hivatkozik.*

- [G 1] Ez a bekezdés azokat a különböző eseteket sorolja fel, amelyekben a CSM folyamatot alkalmazni kell. Az 5. cikk (1) bekezdésében hivatkozott cikkek azt követelik meg a javaslattevőtől, hogy a CSM folyamatot a jelentős változásokra alkalmazza, és megfelelően dokumentálja saját döntéseit: ld. még a fenti 4. cikk (2) bekezdésben szereplő magyarázatot.

5. cikk (2) bekezdés

Az I. mellékletben leírt kockázatkezelési eljárást a javaslattevő alkalmazza.

- [G 1] További magyarázat nem szükséges. Azt, hogy ki lehet javaslattevő, a javaslattevő 3. cikkben szereplő (11) definíciója határozza meg.

5. cikk (3) bekezdés

A javaslattevő gondoskodik a beszállítók és a szolgáltatók – illetve alvállalkozóik – által előidézett kockázat kezeléséről. E célból a javaslattevő kérheti, hogy a beszállítók és a szolgáltatók – illetve alvállalkozóik – részt vegyenek az I. mellékletben leírt kockázatkezelési eljárásban.

- [G 1] További magyarázat nem szükséges.

6. cikk Független értékelés

6. cikk (1) bekezdés

Az I. mellékletben leírt kockázatkezelési eljárás megfelelő alkalmazásának és az alkalmazás eredményeinek független értékelését a II. mellékletben felsorolt kritériumokat teljesítő szerv végzi. Amennyiben a közösségi vagy a nemzeti jogszabályok még nem jelölték ki az értékelést végző szervet, a javaslattevő saját értékelést végző szervet jelöl ki, amely lehet másik szervezet vagy belső részleg.

- [G 1] Az I. melléklet 1.1.2(b) és 1.1.7 pontja előírja, hogy a CSM megfelelő alkalmazását függetlenül értékelje egy értékelő testület, mielőtt a javaslattevő jelentős változást fogad el. A CSM tekintetében a független értékelő testület tevékenységét a CSM Rendelet megfelelő szakaszai tartalmazzák.
- [G 2] A szerződéses kötelezettségek (ld. a 0.2.§-t) vagy a tagállam jogi követelményeinek (6) sérelme nélkül a javaslattevő szabadon választhatja meg saját értékelő testületét. Az értékelő testületek lehetnek a nemzeti biztonsági hatóságok (NSA-k), bejelentett testületek (NOBO-k) valamint külső vagy belső független biztonsági értékelők (ISA-k), ha megfelelnek a II. mellékletben szereplő követelményeknek.

6. cikk (2) bekezdés

El kell kerülni az átfedéseket a 2004/49/EK irányelv szerinti biztonságirányítási rendszer megfelelőségértékelése, a bejelentett szervezet vagy nemzeti szerv által a 2008/57/EK irányelvben előírtak szerint végzett megfelelőségértékelés és az értékelést végző szerv által e rendelettel összhangban végzett független biztonságértékelés között.

- [G 1] Az értékelő testület tevékenységének irányítása tekintetében a javaslattevőnek vagy alvállalkozóinak ügyelnie kell arra, hogy minimalizálják az esetleges átfedéseket azon ellenőrzések között, amelyeket a különböző értékelő testületek végeznek, valamint szükség szerint biztosítani kell az adott értékelő testületek közti információcserét.

6. cikk (3) bekezdés

A biztonsági hatóság értékelést végző szervként járhat el, amennyiben a jelentős változások az alábbi eseteket érintik:

- (a) a jármű üzembe helyezéséhez engedélyre van szükség a 2008/57/EK irányelv 22. cikkének (2) bekezdése és 24. cikkének (2) bekezdése szerint;*
- (b) a jármű üzembe helyezéséhez további engedélyre van szükség a 2008/57/EK irányelv 23. cikkének (5) bekezdése és 25. cikkének (4) bekezdése szerint;*
- (c) a biztonsági tanúsítványt a tevékenység jellegének vagy mértékének megváltozása miatt frissíteni kell a 2004/49/EK irányelv 10. cikkének (5) bekezdése szerint;*
- (d) a biztonsági tanúsítványt a biztonsági keretszabályok jelentős változása miatt felül kell vizsgálni a 2004/49/EK irányelv 10. cikkének (5) bekezdése szerint;*

- (6) Egyes tagállamokban bizonyos értékeléseket már jogszabály alapján bizonyos meghatározott szereplőknek, pl. az NSA-knak, kell elvégezniük. Ebben az esetben és az adott részekre vonatkozóan, az értékelő testületet nem lehet szabadon megválasztani. A nemzeti szabályozást kell alkalmazni.

- *****
- (e) a biztonsági engedélyt az infrastruktúrának, a jelzőrend-szernek, az energiaellátásnak, illetve az infrastruktúra működési és karbantartási elveinek jelentős változása miatt frissíteni kell a 2004/49/EK irányelv 11. cikkének (2) bekezdése szerint;
- (f) a biztonsági engedélyt a biztonsági keretszabályok jelentős változása miatt felül kell vizsgálni a 2004/49/EK irányelv 11. cikkének (2) bekezdése szerint.

- [G 1] Ez a pont összefoglalja azokat, a Vasútbiztonsági irányelvben {1. hiv.} és a Vasúti átjárhatósági irányelvben {3. hiv.} felsorolt különböző eseteket, amikor az NSA feladata a szükséges engedély vagy tanúsítvány kiadása.
- [G 2] A 6(1) cikk lehetővé teszi a javaslattevő számára, hogy a II. melléklet követelményeinek megfelelő bármely értékelő testületet kiválasszon annak ellenőrzésére, hogy az értékelt rendszer tekintetében megfelelően alkalmazza-e a CSM eljárást, amennyiben ez nem sért szerződéses kötelezettségeket vagy bármely, az adott tagállamban hatályos jogszabályokat. A párhuzamos ellenőrzések és költségek növelésének elkerülése érdekében a javaslattevő felkérheti az NSA-t, járjon el független értékelő testületként. Az NSA tekintetében ez a CSM 6. cikk (3) bekezdésében felsorolt feladatok elvégzésén felül vállalható fel. Az NSA elfogadhatja vagy visszautasíthatja, hogy független értékelő testületként járjon el, kivéve, ha arra közösségi vagy nemzeti jogszabály kötelezi. Ha visszautasítja, a javaslattevő másik független értékelő testületet bízhat meg. Az NSA továbbra is felelős marad a Vasútbiztonsági irányelv és a Vasúti átjárhatósági irányelv szerinti feladatainak végrehajtásáért.

6. cikk (4) bekezdés

Ha a jelentős változás olyan strukturális alrendszerre érint, amelynek üzembe helyezéséhez engedélyezésére van szükség a 2008/57/EK irányelv 15. cikke (1) bekezdésének és 20. cikkének megfelelően, akkor a biztonsági hatóság értékelést végző szervként járhat el, kivéve ha a javaslattevő – összhangban az említett irányelv 18. cikkének (2) bekezdésével – már egy bejelentett szervezetre bízta ezt a feladatot.

- [G 1] Azon az engedélyen kívül, amely a strukturális alrendszerek üzembe helyezéséhez szükséges, az NSA elvégezheti a strukturális alrendszerre vonatkozóan az CSM helyes alkalmazásának ellenőrzését is. A fenti 6. cikk (3) bekezdéséhez hasonlóan az abban a cikkben már említett magyarázat vonatkozik a 6. cikk (4) bekezdésére is.

7. cikk Biztonságértékelési jelentések

7. cikk (1) bekezdés

Az értékelést végző szerv biztonságértékelési jelentést ad a javaslattevő számára.

- [G 1] A biztonságértékelési jelentés célja a javaslattevő támogatása a jelentős változás elfogadásában. A tagállam jogi követelményeinek sérelme nélkül azonban a javaslattevő továbbra is felelős az értékelt rendszer változásának elfogadásáért.

7. cikk (2) bekezdés

A 5. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett esetben a nemzeti biztonsági hatóság figyelembe veszi a biztonságértékelési jelentést az alrendszerek és a járművek üzembe helyezésének engedélyezésére vonatkozó döntésében.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

7. cikk (3) bekezdés

Az ÁME eltérő rendelkezésének hiányában a független értékelés az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett esetben a bejelentett szervezet feladatai közé tartozik. Amennyiben a független értékelés nem tartozik a bejelentett szervezet feladatai közé, a biztonságértékelésre vonatkozó jelentést a megfelelőségi tanúsítvány kiállításáért felelős bejelentett szervezet, vagy az EK hitelesítési nyilatkozat elkészítéséért felelős ajánlatkérő figyelembe veszi.

[G 1] Az 5. cikk (1) bekezdése értelmében a TSI igényelheti kockázatelemzések végrehajtását. A bejelentett testületek felelőssége annak értékelése, hogy az értékelt rendszer megfelel-e a vonatkozó TSI követelményeinek. Ha a bejelentett testületek nem felelnek meg a CSM Rendelet II. mellékletében a CSM megfelelő alkalmazásának független értékelésére vonatkozó meghatározott követelményeknek, az értékelési munkát alvállalkozásba adhatják más olyan értékelő testületnek, amely megfelel az említett követelményeknek. Ebben az esetben:

- (g) a bejelentett testületnek ellenőriznie kell, hogy a másik értékelő testület megfelelően végrehajtja-e a feladatait;
- (h) az értékelési munkát végrehajtó értékelő testület köteles független biztonsági értékelő jelentés formájában átadni következtetéseit a bejelentett testületnek vagy az ajánlatkérőnek. E jelentést használja fel a bejelentett testület saját következtetéseivel levonására az adott TSI-nek való megfelelés megítéléséhez.

[G 2] A 6. cikk (2) bekezdése értelmében, függetlenül attól, hogy a bejelentett testület saját maga végzi el vagy értékelő testületnek alvállalkozásba adja ki a munkát, a párhuzamos munkavégzést el kell kerülni.

7. cikk (4) bekezdés

Amennyiben egy rendszert vagy rendszerrészt az ebben a rendeletben előírt kockázatkezelési eljárás alapján már elfogadtak, az elkészített biztonságértékelésre vonatkozó jelentést ugyanazon rendszer tekintetében új értékelés elvégzésével megbízott más értékelést végző szerv nem kérdőjelezheti meg. Az elismerés feltétele annak igazolása, hogy a rendszert a már elfogadott rendszerével megegyező funkcionális, működési és környezeti feltételek alkalmazása mellett használják, valamint hogy egyenértékű kockázatelfogadási kritériumokat alkalmaztak.

[G 1] A tagállamoknak és értékelő testületeknek a CSM-nek való megfelelést illetően a kockázatelemzés kölcsönös elismerésének elvét kell alkalmazniuk. E kölcsönös elismerésnek azokon a harmonizált bizonyítékokon kell alapulniuk, amelyek a CSM-ben foglalt kockázatkezelés és kockázatelemzés során keletkeznek.

[G 2] Ha egy vasúti rendszer esetében egy adott tagállamban teljesülnek az alábbiak:

- (a) a rendszer kockázatelemzése megfelel a CSM-nek;
- (b) a CSM alkalmazását értékelő testület értékelte; és
- (c) a rendszert a javaslattevő elfogadta (ld. 7. cikk (1) bekezdés);

akkor más tagállamok értékelő testületeinek e kockázatelemzésre vonatkozóan a kölcsönös elismerés elvét kell alkalmazniuk. A rendszert így tehát a további tagállamokban további kockázatelemzés és ellenőrzés nélkül lehet használni, feltéve, hogy az adott javaslattevő igazolja, hogy:

- (d) a rendszert ugyanolyan funkcionális, üzemeltetési és környezeti feltételek között használják, mint a már elfogadott rendszert az eredet szerinti tagállamban; és
- (e) ugyanazokat a kockázatelfogadási kritériumokat alkalmazzák az azonosított veszély(ek) kezelésére, mint amelyeket az adott tagállamban ugyanezen veszélyek kezelésére használnak, illetve amelyeket az adott tagállamban elfogadhatónak tekintenek.

[G 3] Ha a 7. cikk (4) bekezdés [G 2] pontjában szereplő bármely feltétel nem teljesül, a kölcsönös elismerés elve nem alkalmazható automatikusan: így a javaslattevő részéről további értékelés szükséges. A különbözőséget a már elfogadott rendszertől való eltérésként kell értékelni. Ha a 4. cikk (2) bekezdés alkalmazása azt mutatja, hogy ez az eltérés jelentős változásként értékelhető az elfogadott rendszerhez képest, az eltérést a CSM szerint kell értékelni.

[G 4] Ezután a szóban forgó tagállam értékelő testülete köteles:

- (a) független értékelést végezni arról, hogy helyesen alkalmazzák-e a CSM-et a már elfogadott rendszerhez viszonyított azonosított eltérések tekintetében;
- (b) alkalmazni a kölcsönös elismerés elvét a rendszer azon részére, a vonatkozó kockázatelemzést is ideértve, amely megfelel a 7. cikk (4) bekezdés [G 2] pontjában foglaltaknak.

8. cikk Kockázatellenőrzés / belső és külső vizsgálatok

8. cikk (1) bekezdés

A vasúttársaságok és az infrastruktúra működtetői a 2004/49/EK irányelv 9. cikke szerinti biztonságirányítási rendszer rendszeres vizsgálata keretében vizsgálják a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazását.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

8. cikk (2) bekezdés

A nemzeti biztonsági hatóság a 2004/49/EK irányelv 16. cikke (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott feladatai körében figyelemmel kíséri a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazását.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

9. cikk **Visszajelzés és műszaki fejlődés**

9. cikk (1) bekezdés

Minden infrastruktúra-működtető és vasúttársaság a 2004/49/EK irányelv 9. cikkének (4) bekezdése szerinti éves biztonsági beszámolójában rövid jelentést tesz a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazása során szerzett tapasztalatairól. A jelentés a változások jelentőségi szintjére vonatkozó döntések összegzését is tartalmazza.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

9. cikk (2) bekezdés

Minden nemzeti biztonsági hatóság a 2004/49/EK irányelv 18. cikke szerinti éves biztonsági beszámolójában jelentést tesz a javaslattevőnek a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazása során szerzett tapasztalatairól, illetve adott esetben saját tapasztalatairól.

[G 1] A NSA e feladat elvégzése terén történő támogatására és a CSM Rendelet alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokra vonatkozó jelentések elkészítésére vonatkozó tanácsadás céljából az Ügynökség felülvizsgálja az éves jelentés mintáját. A mintát átadják az NSA részére.

9. cikk (3) bekezdés

Az Európai Vasúti Ügynökség figyelemmel kíséri a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazását, és arról visszajelzéseket gyűjt, adott esetben pedig a módszer javítása céljából ajánlásokat tesz a Bizottság részére.

[G 1] Az Ügynökség e vonatkozásban információkat gyűjt a nehézségekről azokról a különböző szereplőktől, akik a CSM-et alkalmazzák. Ennek érdekében az Ügynökség az NSA támogatásával konzultálhat azokkal a személyekkel, akik közvetlenül felelősek a CSM alkalmazásáért. A cél az, hogy a CSM jövőbeni felülvizsgálatakor figyelembe vehessék azokat a nehézségeket, amelyek a CSM első alkalmazásainál felléptek.

9. cikk (4) bekezdés

Az Európai Vasúti Ügynökség legkésőbb 2011. december 31-ig jelentést nyújt be a Bizottságnak, amely tartalmazza a következőket:

- (a) a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatok elemzése, beleértve azokat az eseteket, amelyekben a javaslattevő önkéntes alapon alkalmazta a közös biztonsági módszert az alkalmazásra a 10. cikkben előírt határidő előtt;*
- (b) a változások jelentőségi szintjére vonatkozó döntésekkel kapcsolatos javaslattevői tapasztalatok elemzése;*
- (c) azon esetek elemzése, amelyekben magatartási kódexeket alkalmaztak az I. melléklet 2.3.8. pontjában leírtak szerint;*
- (d) a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszer általános hatékonyságáról szóló elemzés.*

A biztonsági hatóságok segítik az Európai Vasúti Ügynökség munkáját azon esetek azonosításában, amelyekben a kockázatelemzésre és -értékelésre vonatkozó közös biztonsági módszert alkalmazni kell.

- [G 1] A CSM Rendelet általános hatékonyságának elemzése többek között magában foglalja azoknak az eseteknek a vizsgálatát, ahol a műszaki rendszerekre vonatkozó kockázatelemzési kritériumokat (RAC-TS) alkalmazták, valamint a független biztonsági értékelések során kapott visszajelzéseket.

10. cikk Hatálybalépés

10. cikk (1) bekezdés

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

- [G 1] További magyarázat nem szükséges.

10. cikk (2) bekezdés

Ez a rendelet 2012. július 1-jétől alkalmazandó.

Azonban 2010. július 19-től alkalmazandó:

- (a) a 2008/57/EK irányelv 2. cikkének c) pontjában meghatározott járműveket érintő valamennyi jelentős műszaki változásra;
- (b) a strukturális alrendszereket érintő valamennyi jelentős műszaki változásra, ha a 2008/57/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdése vagy egy ÁME megköveteli.

- [G 1] További magyarázat nem szükséges.

I. MELLÉKLET – A CSM RENDELETBEN RÖGZTETT FOLYAMAT MAGYARÁZATA

1. A KOCKÁZATKEZELÉSI ELJÁRÁSRA ALKALMAZANDÓ ÁLTALÁNOS ELVEK

1.1. Általános elvek és kötelezettségek

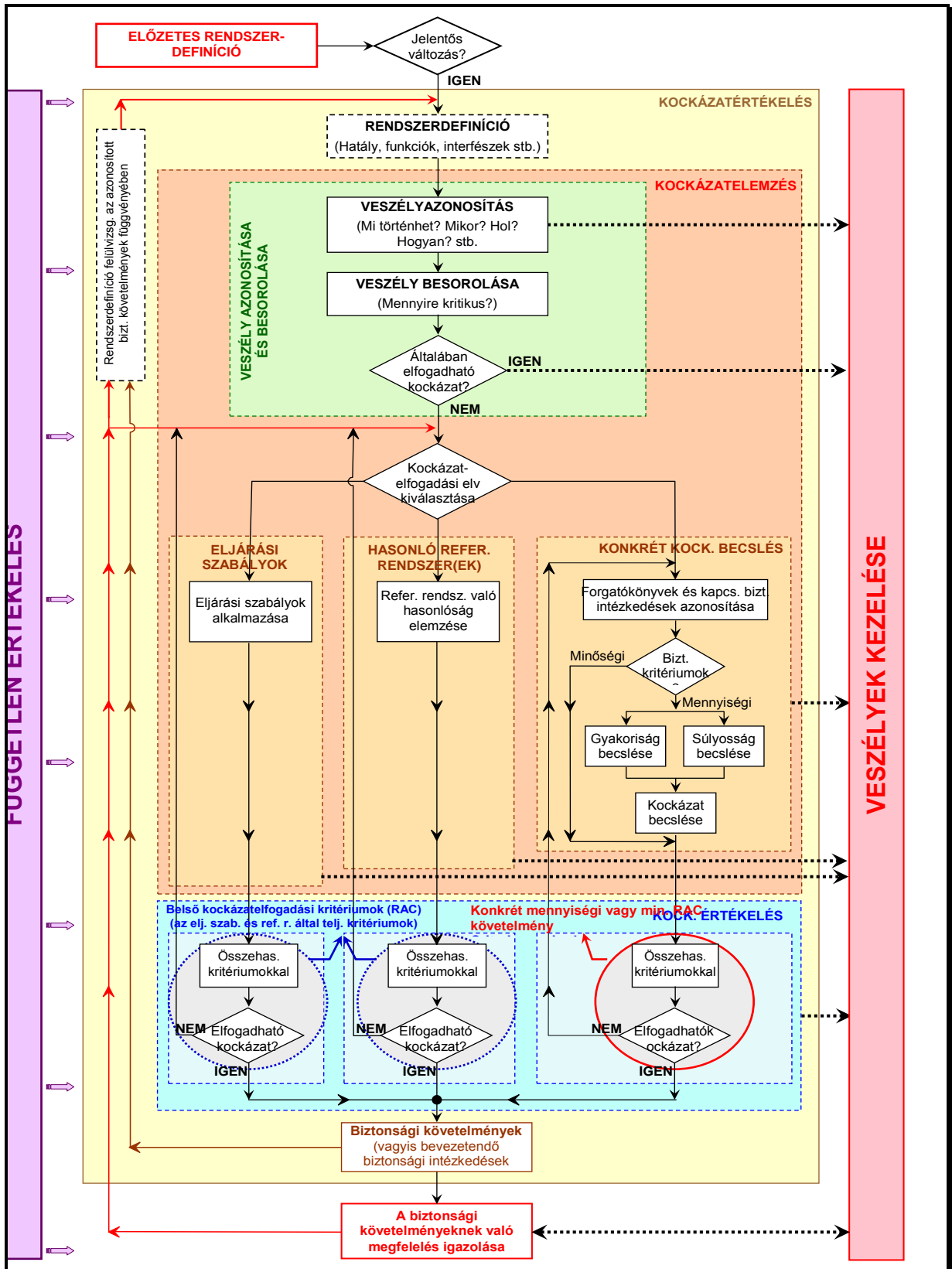
1.1.1. *Az e rendelet hatálya alá tartozó kockázatkezelési eljárás az értékelés alatt álló rendszer meghatározásával kezdődik, és az alábbi tevékenységekből áll:*

- (a) kockázatértékelési eljárás, amely azonosítja a veszélyeket, a kockázatokat, a kapcsolódó biztonsági intézkedéseket és az ezekből adódó, az értékelés alatt álló rendszer által teljesítendő biztonsági követelményeket;*
- (b) a meghatározott biztonsági követelmények rendszer által történő teljesítésének igazolása; és*
- (c) valamennyi azonosított veszély és a kapcsolódó biztonsági intézkedések kezelése.*

Ez a kockázatkezelési eljárás ismétlődik, és a Függelékben található diagramban kerül ismertetésre. A folyamat akkor ér véget, amikor az azonosított veszélyekhez kapcsolódó kockázatok elfogadásához szükséges valamennyi biztonsági követelmény rendszer által történő teljesítését igazolják.

- [G 1] A CSM-et a projekt kezdeti szakaszában kell alkalmazni, annak biztosítására, hogy minden vonatkozó veszélyt feltárjanak és kezeljenek a veszélynyilvántartás alkalmazásával (ld. 4. szakasz).
- [G 2] A CSM kockázatkezelési kereteit és a kapcsolódó kockázatelemzési folyamatot a 3. ábra mutatja be. Az ábra minden egyes keretes szövegét/tevékenységét ezen útmutató egy meghatározott szakasza ismerteti.
- [G 3] A CSM által meghatározott ismétlődő kockázatkezelési folyamat akkor fejeződik be, amikor igazolják (ld. a 3. szakaszt) és a veszélynyilvántartásban rögzítik, hogy az értékelt rendszer megfelel az alábbiaknak:
- (a) azok a biztonsági követelmények, amelyeket a kockázatelemzés támasztott;
 - (b) azok a biztonsági követelmények, amelyek a fenti (a) pontnak való megfelelés vizsgálati folyamatán felmerültek.

3. ábra: Kockázatkezelési keretek a CSM Rendelet szerint {2. hlv.}.

1.1.2. *Ez az ismétlődő kockázatkezelési eljárás:*

- (a) *magában foglalja a megfelelő minőségbiztosítási tevékenységeket, melyeket hozzáértő személyzet végez;*
- (b) *független értékelésre kerül egy vagy több értékelést végző szerv által.*

[G 1] A kockázatelemzési folyamatot olyan változás váltja ki, amelyet jelentősnek minősítettek (ld. 3. ábra). Az ismétlődő kockázatkezelési folyamat azzal végződik, hogy a javaslattevő elfogadja a jelentős változást, a vizsgált rendszert értékelő testület biztonsági elemző jelentése alapján (ld. 7. cikk (1) bekezdés). Ezt követően, ha a rendszer működtetése vagy fenntartása folyamán más változásra is szükség van, figyelembe kell venni az ilyen változás mértékét. Ha a változás jelentősnek minősül, az újabb változásra is alkalmazni kell a CSM-et.

[G 2] A "személyzet hozzáértése" kifejezés meghatározása a 3. cikk [G 2] b) pontjában található.

1.1.3. *Az ebben a rendeletben előírt kockázatkezelési eljárásért felelős javaslattevő a 4. ponttal összhangban veszély-nyilvántartást vezet.*

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

1.1.4. *A kockázatértékeléssel kapcsolatos módszereket vagy eszközöket már használó szereplők azokat továbbra is alkalmazhatják, amennyiben azok összeegyeztethetők e rendelet rendelkezéseivel, és a következő feltételek teljesülnek:*

- (a) *a kockázatértékelési módszereket vagy eszközöket egy nemzeti biztonsági hatóság által a 2004/49/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének a) pontjával vagy 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban elfogadott biztonságirányítási rendszerben ismertetik; vagy*
- (b) *a kockázatértékelési módszereket vagy eszközöket ÁME írja elő, vagy azok megfelelnek a bejelentett nemzeti szabályokban megállapított, nyilvánosan elérhető elismert szabványoknak.*

[G 1] A Vasútbiztonsági irányelv (4) preambulumbekkezdése szerint {1. hiv.}, "a közösségi vasúti rendszert általában magas szintű biztonság jellemzi... a biztonságot legalábbis fenn kell tartani a jelenlegi szerkezetátalakítási szakaszban...". Azok a szereplők, akik már rendelkeznek bevezetett kockázatelemzési módszerekkel, továbbra is alkalmazhatják azokat, feltéve, hogy összeférhetőek a CSM Rendelet rendelkezéseivel. Bármely olyan, már bevezetett kockázatelemzési eljárás, amely nem felel meg a CSM-nek, módosítandó, annak érdekében, hogy megfeleljen a CSM követelményeinek.

[G 2] A "módszerek vagy eszközök" kifejezés az olyan "eljárásokra, technikákra vagy eszközökre" (pl. HAZOP, PHA, eseményfák, hibafák, FMECA stb.) vonatkozik, amelyek alkalmasak a CSM általános eljárása által támasztott követelmények teljesítésére. Ezért, ameddig ezek az eljárások, technikák és eszközök összeférhetőek a CSM rendelkezéseivel, továbbra is alkalmazhatók. Az emberi tényezők értékelésére vagy emberi megbízhatóság elemzésére alkalmazott technikákat és eszközöket ugyanígy kell értékelni.

1.1.5. *A tagállamok jogszabályi követelményeivel összhangban levő polgári jogi felelősség sérelme nélkül a kockázatértékelési eljárás a javaslattevő felelősségi körébe tartozik. A javaslattevő az érintett szereplőkkel egyetértésben különösen dönt arról, hogy ki lesz felelős a kockázatértékelés alapján megállapított biztonsági követelmények teljesítéséért. Ez a döntés a kockázatok elfogadható szinten való tartásához kiválasztott biztonsági intézkedések típusától függ. A biztonsági követelményeknek való megfelelés igazolására a 3. pontban foglaltakkal összhangban kerül sor.*

[G 1] Az 5. cikk (2) bekezdésének megfelelően a javaslattevőnek a CSM-ben leírt kockázatkezelési folyamatot kell alkalmaznia. A javaslattevő 3. cikkben szereplő definíciója (11) meghatározza, ki lehet javaslattevő. Az 5. cikk (3) bekezdése értelmében a javaslattevő felkérhet beszállítókat, szolgáltatókat, ezek alvállalkozóit is beleértve, a kockázatkezelési folyamatban való részvételre, mivel ezek tevékenysége érintheti a vasúti rendszer biztonságát. Általában véve az infrastruktúra-működtetők és a vasúti vállalkozások a javaslattevők, mivel az övék a fő felelősség a vasúti rendszer működéséért és a kapcsolódó kockázatok kezeléséért. Ugyanakkor az ajánlatkérők és a gyártók is lehetnek javaslattevők:

- (a) a gyártók kockázatelemzést végezhetnek, ha engedélyre van szükségük egy új megoldás bevezetésére vagy a már engedélyezett gördülőállomány jelentős módosításának engedélyeztetése érdekében;
- (b) a karbantartó vállalkozók kockázatelemzést végezhetnek, ha szervezetük vagy karbantartási tevékenységük megváltozik. Ez vonatkozhat a műhelyben végzett tevékenységekre is, ahol igénytől függően válhat szükségessé a karbantartási tanúsítvány;
- (c) a fenntartók számára akkor válhat szükségessé a kockázatelemzés, ha új gördülőállomány számára igényelnek tanúsítványt, vagy jelentősen módosítják a tanúsítvánnyal rendelkező gördülőállományt.

[G 2] A vasúti ágazat további szereplőit is érintheti a CSM, mivel az 1.1.5 szakasz [G 1] pontja által említett valamennyi szereplő biztosíthatja (szerződéses megállapodások útján), hogy a szállítók és szolgáltatók, ideértve alvállalkozóikat is, részt vegyenek a CSM-ben leírt eljárásokban.

1.1.6. *A kockázatkezelési eljárás első lépése a javaslattevő által elkészítendő dokumentumban az egyes szereplők feladatainak, valamint kockázatkezelési tevékenységeinek meghatározása. A javaslattevő koordinálja az érintett szereplők közötti szoros együttműködést – feladataiknak megfelelően – a veszélyek és a kapcsolódó biztonsági intézkedések kezelése érdekében.*

[G 1] Az együttműködő szereplők biztonsági tevékenységeinek összehangolása a kapcsolódási pontoknál kulcsfontosságú a vasúti rendszer biztonsági szintjének fenntartásában.

1.1.7. *Az ebben a rendeletben leírt kockázatkezelési eljárás megfelelő alkalmazásának értékelése az értékelést végző szerv feladata.*

[G 1] Jelentős változás esetén az 1.1.2 szakasz b) pontja azt követeli meg, hogy a kockázatkezelési folyamatot egy értékelő testület függetlenül értékelje, annak ellenőrzésére, hogy a CSM-ben leírt folyamatokat helyesen alkalmazzák-e. A CSM nem követeli meg, hogy az értékelő testület ellenőrizze a változás mértékének megállapítása céljából végzett értékelést is.

- *****
- [G 2] Ha a változás, a **4. cikkben** leírt kritériumok alapján, nem minősül jelentősnek:
- (a) a CSM Rendeletben szereplő kockázatelemzési folyamatot nem kell alkalmazni;
 - (b) a CSM-ben szereplő eljárás helyes alkalmazását nem kell független értékelő testületnek értékelnie.
- [G 3] A szerződéses kötelezettségek vagy az adott tagállam jogi követelményeinek⁽⁷⁾ sérelme nélkül (ld. a **0.2 §-t**) minden szereplő szabadon választhatja ki a vizsgálandó rendszernek az adott szereplő felelősségi körébe tartozó része értékelésére saját értékelő testületét. Ugyanabban a projektben több értékelő testület is részt vehet. A projekt jellegétől függően szükségessé válhat a különböző értékelő testületek koordinálása. Ez általában a javaslattevő felelőssége, saját értékelő testületének támogatásával.
- [G 4] A különböző értékelő testületek szerepével és felelősségével, valamint a közöttük lévő kapcsolattal összefüggésben ld. a **6. cikk (1)** bekezdését és az **5.** szakaszt.

1.2. Kapcsolódási pontok kezelése

1.2.1. Az értékelés alatt álló rendszer szempontjából jelentős valamennyi kapcsolódási pont tekintetében és az alkalmazandó ÁME-kben meghatározott kapcsolódási pontokra vonatkozó előírások sérelme nélkül a vasúti ágazat érintett szereplői együttműködnek az említett kapcsolódási pontokon kezelendő veszélyek, valamint a kapcsolódó biztonsági intézkedések megállapítása és közös kezelése érdekében. A kapcsolódási pontokon a közös kockázatok kezelését a javaslattevő koordinálja.

- [G 1] A vasúti rendszerek fejlesztésében és működtetésében részt vevő különböző szereplők (IM, RU, vállalkozók stb.) tevékenysége és/vagy feladatainak szétválasztása következtében a kapcsolódási pontoknál (interfészek) maradványkockázatok merülhetnek fel. E maradványkockázatok kezelését az adott kapcsolódási pontok tekintetében érintett összes szereplő között kell szétosztani. Ez azért szükséges, mert a kapcsolódási pontoknál fennálló maradványkockázatok más kockázattípusba tartoznak, mint az IM, RU és más szereplők (vállalkozók stb.) által végzett tevékenységek során felmerülő kockázatok, melyek kezeléséért és mérsékléséért az adott szereplők közvetlenül felelősek.
- [G 2] Minden érintett szereplő együttműködése szükséges ahhoz, hogy a kapcsolódási pontoknál fennmaradó kockázatokat összehangolt módon kezeljék. Ez azt jelenti, hogy a veszélyeket, a kapcsolódó biztonsági intézkedéseket és az ebből adódó biztonsági követelményeket az érintett szereplők közösen azonosítják, és azokban egyetértenek. E folyamatban kulcsszerepe van az RU-nak és IM-nek, mivel nekik a legnagyobb a rálátásuk a rendszerre és felelősek annak a környezetnek az alakításáért, amelyben a vonatok üzemelnek. Feladatuk a rendszerkockázat általános kezelése. Ugyanakkor, bár az RU és IM fel tudja ügynelni a tevékenységeket, és támogatást tud nyújtani a kapcsolódási pontokat üzemeltető többi szereplő számára, minden egyes szereplő maga felelős a CSM-ben szereplő feladatok és tevékenységek megfelelő végrehajtásáért azon alrendszer(ek) tekintetében, amely(ek)ért az adott szereplő felelős.
- [G 3] Annak a javaslattevőnek, aki jelentős változtatást kíván végrehajtani a vasúti rendszeren, koordinálnia kell a kapcsolódási pontoknál felmerülő megosztott kockázatok kezelését is. A

⁽⁷⁾ Egyes tagállamokban más most bizonyos értékeléseket kell végrehajtani, például az NSA által. Ebben az esetben és a meghatározott elemekre vonatkozóan, nem áll fenn a szabad választás joga az értékelő testület kiválasztásánál. A nemzeti szabályozást kell alkalmazni.

javaslattevőnek feladata különösen, hogy kijelölje a megosztott kockázatok viselőit az adott kapcsolódási pontok tekintetében érintett szereplők között.

1.2.2 Amennyiben egy szereplő egy adott biztonsági követelmény teljesítése érdekében olyan biztonsági intézkedés szükségességét állapítja meg, amelyet önmaga nem képes végrehajtani, egy további szereplővel történő megállapodást követően az adott veszély kezelésének feladatát az utóbbira ruházza át a 4. pontban előírt eljárás alkalmazásával.

- [G 1] A veszélyek és hozzájuk tartozó biztonsági intézkedések szereplők közti áthárításának folyamatát a 4, 4.1 és a 4.2 szakasz ismerteti.
- [G 2] A 4.2 szakasznak megfelelően az érintett szereplők között a veszélyek és kapcsolódó biztonsági intézkedések áthárítását az adott esetben befogadóként fellépő szereplőnek el kell fogadnia. A rendszer szintjén, mivel a javaslattevő a felelős a megosztott kockázatok általános koordinációjáért és kezeléséért, a javaslattevőt folyamatosan tájékoztatni kell a kockázatviselés különböző szereplők közti áthárításáról, még akkor is, ha a javaslattevő nem szükségszerűen érintett az adott kockázatok kezelésében. Ez lehetővé teszi a javaslattevő számára, hogy tájékoztathasson más szereplőket, akikre a kapcsolódási pontok révén kihatással lehetnek az adott kockázatok.

1.2.3 Amennyiben egy szereplő megállapítja, hogy az értékelés alatt álló rendszert illetően egy adott biztonsági intézkedés nem megfelelő vagy elégtelen, köteles értesíteni erről a javaslattevőt, aki tájékoztatja a biztonsági intézkedést végrehajtó szereplőt.

- [G 1] A rendszer értékelése folyamán előfordulhat, hogy eltérést tapasztalnak a biztonsági intézkedésektől, sőt, a biztonsági intézkedések nem megfelelőnek is bizonyulhatnak. Ez azt jelenti, hogy az adott biztonsági intézkedések (amelyeket a javaslattevő a 2.1.6 szakasznak megfelelően választott ki a kapcsolódó veszélyek és kockázatok kezelésére) nem megfelelőek a felmerülő kockázatok kézbentartására. A 3.4 szakasz szerint ezeket az eltéréseket vagy nem megfelelést új bemeneti adatként kell kezelni a 2. szakaszban ismertetett ismétlődő kockázatelemzési folyamat új körében.

1.2.4 A biztonsági intézkedést végrehajtó szereplő ezt követően tájékoztatja a problémában akár az értékelés alatt álló rendszeren belül, vagy – amennyiben a szereplő által ismert – az ugyanolyan biztonsági intézkedést alkalmazó más meglévő rendszereken belül érintett valamennyi szereplőt.

- [G 1] Ez a szakasz egy adott veszély kezelésére szolgáló biztonsági intézkedés (ld. 1.2.3. szakasz) nem megfelelésének vagy elégtelenségének felfedezésére vonatkozik. A vonatkozó biztonsági intézkedés végrehajtásáért felelős szereplőnek erről minden olyan szereplőt tájékoztatnia kell, aki:
- (a) az értékelt rendszeren belül érintett. Ez lehetővé teszi az adott veszély megfelelő kézbentartását másik biztonsági intézkedés alkalmazása révén; vagy
 - (b) a meglévő (referencia) rendszereken belül érintett, feltéve, hogy a szereplő tudomással bír arról, hogy e rendszerben ugyanazon veszély elhárítására ugyanazt a biztonsági intézkedést alkalmazzák. Elsődleges fontosságú, hogy az RU és az IM a gyártóknak jelentse a náluk felmerült, a biztonsággal kapcsolatos problémákat, a műszaki berendezések garanciális idejének lejártá után is. Ez az információ nyújt lehetőséget a

gyártóknak arra, hogy minden hasonló rendszer esetében ugyanazon biztonsági intézkedés segítségével értékelje az adott elégtelenséget, és tegye meg az intézkedéseket minden más felhasználó irányában, akiket ez a biztonsági probléma érinthet.

1.2.5 Amennyiben két vagy több szereplő nem tud megállapodásra jutni, a javaslattevő feladata a megfelelő megoldás megtalálása.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

1.2.6 Amennyiben egy szereplő képtelen teljesíteni egy bejelentett nemzeti szabály valamely előírását, a javaslattevő a illetékes hatóság tanácsát kéri.

[G 1] Az a javaslattevő, aki a vasúti rendszerben jelentős változtatást kíván végrehajtani, felelős a megfelelő megoldás megtalálásáért akkor is, ha a szereplők között a kapcsolódási pontoknál felmerülő kockázatok viselésének megosztása vagy a veszélyek és biztonsági intézkedések áthárítása tárgyában nem jön létre megállapodás.

[G 2] A 2. cikk (2) bekezdésének utolsó szakaszában foglaltakhoz hasonlóan, ha a közzétett nemzeti szabályozásban lefektetett követelményt egy szereplő nem tudja teljesíteni, a javaslattevőnek jogában áll a tagállamtól mentességet kérni.

1.2.7 Az értékelés alatt álló rendszer meghatározásától függetlenül a javaslattevő felelős annak biztosításáért, hogy a kockázatkezelés kiterjedjen magára a rendszerre és a vasúti rendszer egészébe történő integrálásra.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

2. A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI FOLYAMAT LEÍRÁSA

2.1. Általános leírás

2.1.1. *A kockázatértékelési eljárás átfogó, ismétlődő eljárás, amely a következőket foglalja magában:*

- (a) a rendszer meghatározása;*
- (b) a kockázatvizsgálat, ideértve a veszélyazonosítást;*
- (c) a kockázatelemzés.*

A kockázatértékelési eljárás és a veszélykezelés a 4.1. pontnak megfelelően egymásra kölcsönösen kihat.

[G 1] Lásd még a 2.2.5 szakaszt.

2.1.2. *A rendszer meghatározása legalább a következő kérdésekre terjed ki:*

- (a) a rendszer célja, pl. rendeltetése;*
- (b) a rendszer funkciói és elemei amennyiben jelentősek (ideértve pl. a humán, a műszaki és a működési elemeket);*
- (c) a rendszer elhatárolása, ideértve más, egymással interakcióban álló rendszereket;*
- (d) fizikai (azaz egymással interakcióban álló rendszerek) és funkcionális (azaz funkcionálisan bemenő és kimenő) kapcsolódási pontok;*
- (e) rendszerkörnyezet (pl. energia- és hőáram, ütések, rezgések, elektromágneses interferencia, operatív igénybevétel);*
- (f) a meglévő biztonsági intézkedések és az ismétléseket követően a kockázatértékelési eljárás során megállapított biztonsági követelmények meghatározása;*
- (g) a kockázatértékelés korlátait meghatározó feltevések.*

[G 1] Ez a cikk a rendszer definícióját illetően a minimális kritériumokat ismerteti. A rendszer tekintetében határértékeket jelentő feltételezéseket a lehető legteljesebben le kell írni (ld. a (g) pontot). Ezeket a veszélynyilvántartásban ugyanolyan módon rögzítik, ahogyan a kockázatelemzésben a biztonsági követelményeket. Mivel a rendszerrel kapcsolatos feltételezések meghatározzák a kockázatértékelés határértékeit és érvényességét, a kockázatértékelési folyamatot is frissítik vagy újjal váltják fel, ha e feltételezések változnak vagy felülvizsgálatra kerülnek.

[G 2] A kockázatértékelés elvégezhetősége érdekében a rendszer definíciójának figyelembe kell vennie a tervezett változások hátterét is:

- (a) ha a tervezett változtatás a meglévő rendszer módosítása, a rendszer meghatározásának le kell írnia a rendszer változtatás előtti állapotát és a szándékolt változtatást egyaránt;*
- (b) ha a tervezett változtatás egy új rendszer létrehozása, a leírás az új rendszerre korlátozódik, mivel nincs meglévő rendszer, amelyet le lehetne írni.*

[G 3] A rendszer definiálása fontos lépés a kockázatértékelési folyamatban. Elsőként ez határozza meg a rendszer célját, funkcióját, kapcsolódási pontjait és a rendszerrel kapcsolatban már meglévő minden biztonsági intézkedést. A kockázatkezelési és kockázatértékelési folyamat különböző ismétlései folyamán a rendszer definícióját felülvizsgálják és kiegészítik a kockázatértékelés által meghatározott további biztonsági követelményekkel.

2.1.3. *A meghatározott rendszer tekintetében a 2.2. pont szerinti veszélyazonosítást kell végezni.*

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

2.1.4. *Az értékelés alatt álló rendszer kockázatának elfogadhatóságát a következő kockázatfogadási elvek közül egy vagy több alkalmazásával kell elemezni:*

- (a) a magatartási kódex alkalmazása (2.3. pont);*
- (b) hasonló rendszerekkel való összevetés (2.4. pont);*
- (c) kifejezett kockázatbecslés (2.5. pont).*

Az 1.1.5. pontban meghatározott általános elvvel összhangban az értékelő szerv tartózkodik a javaslattevő által alkalmazandó kockázatfogadási elv előírásától.

[G 1] Ezt a három kockázatfogadási elvet már elismerték ma érvényes lehetséges gyakorlatként, a vasúti rendszerek veszélyeinek és azokhoz kapcsolódó kockázatoknak a kezelésében.

[G 2] E három kockázatfogadási elv alkalmazásának lehetősége rugalmasságot jelent a javaslattevő számára annak eldöntésében, hogy melyik a legmegfelelőbb a projekt sajátos követelményeinek megfelelően. Az I. melléklet 5. cikkének (1) bekezdése és 1.1.5 szakasza értelmében, és a tagállam nemzeti szabályozásának sérelme nélkül, a javaslattevő szabadon döntheti el, hogy a három elv közül melyiket választja, feltéve, hogy azok megfelelően kezelik az azonosított veszélyekkel kapcsolatos kockázatokat. Az értékelő testület e tekintetben kérdőre vonhatja a javaslattevőt, értékelheti azt a kockázatfogadási elvet, amelyet egy adott veszély (és az azzal kapcsolatos kockázat) mérséklése céljából választott, és értékelheti, hogy a javaslattevő megfelelően alkalmazza-e a kiválasztott elvet. Az értékelő testület azonban nem vonhatja kétségbe a választást, ha annak révén biztosított a kockázat elfogadható szintű kezelése.

[G 3] Az alkalmazott kockázatfogadási elveket az értékelő testületnek kell értékelnie.

2.1.5. *A javaslattevő a kockázatelemzés során igazolja, hogy a kiválasztott kockázatfogadási elvet megfelelően alkalmazzák. A javaslattevő emellett ellenőrzi a kiválasztott kockázatfogadási elvek következetes alkalmazását.*

[G 1] Ezt a javaslattevő a kockázatértékelési folyamat végén teheti meg. A konzisztencia elemzés annak igazolásából állhat, hogy:

- (a) a kockázatfogadási elveket megfelelően választották ki, azaz azok felhasználhatók azon veszélyek kezelésére, amelyek általában nem elfogadhatónak tekintett kockázatokhoz kapcsolódnak;
- (b) a kiválasztott kockázatfogadási elveket megfelelően alkalmazzák azokra a kockázatokra, amelyek nem tekinthetők általában elfogadhatónak. Például ha egy szabvány gyakorlati szabályozásként kerül alkalmazásra veszélyek kezelésére, a szabvány specifikus követelményeinek való megfelelést ellenőrizni kell;
- (c) nincs ellentmondás vagy konfliktus a jelentős változás különböző vonatkozásaiban érintett szereplők által megvalósított különféle biztonsági intézkedések között;

- (d) ha ugyanazt a kockázatfogadási elvet alkalmazzák az egyazon projektben érintett különféle szereplők (pl. ugyanazt az eljárási szabályzatot), az elvet azonos feltételek szerint alkalmazzák.

2.1.6. Az említett kockázatfogadási elvek alkalmazása meghatározza azon lehetséges biztonsági intézkedéseket, amelyek elfogadhatóvá teszik az értékelés alatt álló rendszer kockázatát (kockázatait). Ezen biztonsági intézkedések körében a kockázat(ok) kezelésére kiválasztott intézkedések válnak azon biztonsági követelményekké, amelyeknek a rendszernek meg kell felelnie. Ezen biztonsági követelményeknek való megfelelést a 3. szakasszal összhangban igazolják.

- [G 1] A kockázatértékelési folyamat meghatározza azokat az esetleges biztonsági intézkedéseket, amelyeket foganatosítani lehet, akár a kockázat(ok) kiküszöbölése érdekében, akár a kockázat(ok) elfogadható értékre csökkentése (vagyis a veszély bekövetkezésének gyakorisága, vagy a veszély következményeinek mérséklése) érdekében. Ezek a biztonsági intézkedések lehetnek műszaki, üzemviteli vagy szervezési intézkedések. A biztonsági intézkedések hatékonysága értékelhető kvantitatív módon, ha ez lehetséges, illetve szemikvantitatív vagy kvalitatív szempontból (pl. képzett kocsivezetők alkalmazása az emberi tényezők okozta hibák kiküszöbölésére). A javaslattevő eldöntheti, melyik megoldás alkalmazása a leginkább célravezető. Az azonosított veszélyek kezelésére választott biztonsági intézkedések lesznek azok a "biztonsági követelmények", amelyeket a rendszer definíciójának felülvizsgálatakor fel kell venni a "rendszerdefiníció"-ba, ld. a 2.1.2 szakaszt és a 2. ábrát.
- [G 2] Az azonosított veszélyek kezelésére alkalmazott biztonsági intézkedések alkalmazási körét, érvényességének határait és hatékonyságát világosan meg kell határozni. A megszővegezésnek világosnak és az adott, megelőzendő/kezelendő veszélyek és az azokhoz kapcsolódó kockázatok megértéséhez elegendőnek kell lennie, anélkül, hogy a megértéshez vissza kelljen térni a vonatkozó biztonsági értékeléshez.
- [G 3] Annak igazolását, hogy a rendszer megfelel a kockázatértékelési folyamatban meghatározott "biztonsági követelményeknek", a 3. szakasz tartalmazza.

2.1.7. Az ismétlődő kockázatértékelési eljárás akkor tekinthető befejezettnek, amikor igazolják, hogy minden biztonsági követelmény teljesült, és további – ésszerűen előrelátható – veszélyt nem kell figyelembe venni.

- [G 1] A kockázatértékelést akkor lehet befejezettnek tekinteni, ha a következő feltételek teljesülnek:
- (a) minden azonosított veszélyt és kapcsolódó kockázatot értékelték;
 - (b) elvégezték azt a következetesség-ellenőrzést, amely biztosítja, hogy a három kockázatfogadási elvet megfelelően alkalmazták (ld. 2.1.5 szakasz);
 - (c) ellenőrizték, hogy az azonosított kockázatok kezelésére választott biztonsági intézkedések megfelelőek, és nem okoznak olyan konfliktust, amely új, újbóli értékelést igénylő veszélyekhez vezethet;
 - (d) igazolták, hogy az értékelt rendszer megfelel a "biztonsági követelményeknek", ld. még a 3. szakaszt;
 - (e) nincsenek további, a biztonságot érintő veszélyek, amelyeket figyelembe kellene venni.

[G 2] Ha az ellenőrzés azt mutatja, hogy a rendszer nem felel meg minden biztonsági követelménynek, vagyis a veszélyek kezelésére választott egyes biztonsági intézkedések nem kerültek teljes mértékben vagy helyesen bevezetésre (ld. 2.1.6 szakasz), akkor:

- (a) amennyiben az adott veszélyt illetően másik biztonsági intézkedést is meghatároztak, azt kell kiválasztani "biztonsági követelményként" a veszély kezelésére, vagy;
- (b) ha a használatban korlátozás lépett fel, ezt fel kell jegyezni a veszély dokumentációjában, vagy;
- (c) ha nem volt más azonosított korlátozás vagy biztonsági intézkedés, új biztonsági intézkedéseket kell megállapítani az adott kockázat kezelésére, amelyek azt elfogadható szintre mérséklék.

A rendszer ezen új biztonsági követelményeknek való megfelelését szintén igazolni kell, a 3. szakaszban foglaltaknak megfelelően.

2.2. A veszély azonosítása

2.2.1. *A javaslattevő egy hozzáértő csoport széles körű szakértelmére támaszkodva szisztematikusan azonosít valamennyi ésszerűen előrelátható veszélyt az értékelés alatt álló rendszer egészét, adott esetben funkcióit és kapcsolódási pontjait illetően.*

Valamennyi azonosított veszélyt bejegyeznek a 4. pont szerinti veszélynyilvántartásba.

[G 1] Nagyon fontos, hogy a választott részletességi szinten⁽⁸⁾ a veszélyek azonosítása teljes legyen, és semmi ne maradjon ki, illetve semmi ne kerüljön tévesen besorolásra az általában elfogadható kockázat(ok) közé⁽⁹⁾. Az adott részletességi szinten a következők használhatók fel a veszélyek azonosítására:

- (a) a rendszer összes üzemmódja (vagyis a névleges és csökkentett üzemmódok);
- (b) a rendszer üzemének különböző feltételei (fővonal, alagút, hídi, stb.);
- (c) az emberi tényezők;
- (d) a környezeti feltételek;
- (e) minden releváns és előrelátható hiba-üzemmód;
- (f) más potenciális tényezők, amelyek az értékelt rendszer esetében a biztonsággal kapcsolatosak lehetnek.

Mindez azért elsődleges fontosságú, mert ha a veszélyeket nem azonosítják, nem kerül sor azok semlegesítésére, és a továbbiakban kikerülnek a kockázatkezelésből, kockázatértékelésből és veszélykezelési folyamatokból.

[G 2] A "személyzet hozzáértése" kifejezés meghatározása a 3. cikk [G 2] b) pontjában található.

(8) *Amint az a 2.2.5 szakasz [G 2] pontjában szerepel, a kockázatelemzést annyiszor kell újra elvégezni, ahányszor szükséges, amíg azok az (egyedi és/vagy általános) kockázat(ok), amelyek az összes azonosított (a)veszélyhez kapcsolódnak, nem válnak elfogadhatóvá, tekintettel a kockázatelfogadási kritériumokra.*

(9) *Az "általánosan elfogadható kockázat" meghatározásával kapcsolatban lásd a 2.2.3 szakaszt.*

2.2.2 *Annak érdekében, hogy a kockázatértékelési erőfeszítések a legfontosabb kockázatokra összpontosuljanak, a veszélyeket a hozzájuk kapcsolódó becsült kockázatnak megfelelően kell osztályozni. A széles körben elfogadható kockázattal összefüggő veszélyeket szakértői vélemény alapján a továbbiakban nem szükséges elemezni, azonban be kell jegyezni a veszélynyilvántartásba. Minősítésüket igazolni kell az értékelést végző szerv által végzendő független értékelés lehetővé tétele érdekében.*

- [G 1] Az azonosított veszélyek besorolása, legalább az “széles körben elfogadható kockázat(ok)-kal” bíró veszélyek, illetve azon veszélyek közé, amelyek kockázatát nem tekintik általában elfogadhatónak, lehetővé teszi, hogy elsőbbséget kapjon a kockázatkezelést és kockázatmérséklési intézkedéseket igénylő veszélyek kockázatértékelése.
- [G 2] A kockázatok e két kategória valamelyikébe való besorolásának szakértői véleményen kell alapulnia, amelyet a 2.2.3 szakasznak megfelelően kell elvégezni.
- [G 3] A “szakértői vélemény” kifejezés meghatározása a 3. cikk [G 2](c) pontjában található.

2.2.3 *A veszélyekből eredő kockázatok akkor minősíthetők széles körben elfogadhatónak, ha a kockázat mértéke olyan csekély, hogy ésszerűtlen lenne a kiegészítő biztonsági intézkedések végrehajtása. A szakértői vélemény során figyelembe kell venni, hogy valamennyi széles körben elfogadható kockázat együttesen sem haladhatja meg az általános kockázat meghatározott arányát.*

- [G 1] Annak az értékelése, hogy az egyes azonosított veszélyekkel kapcsolatos kockázatok széles körben elfogadhatók-e, a javaslattevő felelőssége, valamint az is, hogy biztosítsa az értékelés hozzáértő szakértők általi elvégzését (ld. a [G 2](b) és (c) pont definícióját a 3. cikkben).
- [G 2] Mivel a kockázat mennyiségi meghatározása nem mindig lehetséges a veszélyazonosítás fázisában, a gyakorlatban a szakértői elbírálás eldöntheti, hogy az adott veszély az általában elfogadható kockázati körbe tartozik-e, az alábbi esetekben:
- (a) ha a veszély előfordulási gyakorisága eléggé alacsony, pl. fizikai jellemzőinél fogva⁽¹⁰⁾ (pl. meteoritok leesése a pályára), függetlenül a potenciális súlyosságtól;
 - (b) vagy/és ha a veszély következményének potenciális súlyosságát mérsékeltnak ítélik, függetlenül a veszély bekövetkezésének gyakoriságtól.
- [G 3] Ha a különböző részletezettségi szintű veszélyeket azonosítottak (pl. egyrészt magas szintű veszélyek, és másrészt részletes rész-veszélyek), a javaslattevőnek megfelelő intézkedéseket kell tennie annak biztosítására, hogy azokat mindenképpen besorolják, vagy a széles körben elfogadható vagy a széles körben nem elfogadható veszélyek kategóriájába. Ide tartoznak azok az intézkedések is, amelyek azt biztosítják, hogy a széles körben elfogadható kockázatot(la)-t jelentő veszélyek összességükben a rendszer szintjén ne haladják meg a rendszer tekintetében érvényes általános kockázati szint bizonyos százalékát.

(10) *Ha az alacsony gyakoriság oka az, hogy a veszély a fizika törvényei szerint elképzelhetetlen, a veszélyt és az alacsony gyakoriság okát a veszélynyilvántartásban rögzíteni kell.*

2.2.4 A veszélyazonosítás során biztonsági intézkedéseket lehet meghatározni. Ezeket a 4. pont szerinti veszélynyilvántartásba kell bejegyezni.

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

2.2.5 Veszélyazonosítást csak olyan részletességig kell végezni, amely a 2.1.4. pontban említett kockázatelfogadási elvek egyikével összhangban annak megállapításához szükséges, hogy a biztonsági intézkedések várhatóan mely esetekben lesznek képesek a kockázatot ellenőrzés alatt tartani. Ezért ismétlésre lehet szükség a kockázatvizsgálat és a kockázatelemzés szakasza között addig, amíg nem sikerül a veszélyek azonosítása tekintetében megfelelő részletességi szintet elérni.

[G 1] A veszélyek azonosításához szükséges részletesség az értékelendő rendszertől függ.

[G 2] Amint a 3. ábrán látható, az ismétlődő kockázatértékelés a rendszer definiálásával kezdődik (ld. 2.1.2 szakasz), amelyet azután a veszélyazonosítási fázisban alapként használnak fel. Elsőként a "magas szintű veszélyeket" azonosítják, amelyek a "magas szintű funkciókhoz" kapcsolódnak. Ezt követően:

- (a) ha az ilyen "magas szintű veszélyekkel" kapcsolatos kockázatokat elfogadható szintre csökkentik, a rendszer meghatározásával összefüggő, vagy újonnan meghatározott biztonsági intézkedésekkel⁽¹¹⁾, a veszélyek azonosítását nem kell e szinten túl folytatni, vagy;
- (b) ha e "magas szintű veszélyek" bizonyos vonatkozásait nem kezelik vagy a rendszer meghatározásában meglévő biztonsági intézkedésekkel vagy újakkal, a veszélyazonosítást nagyobb részletességi szintig kell folytatni⁽¹²⁾ a veszélyek nem kezelt részeit illetően.

[G 3] Így tehát a kockázatértékelési folyamatot annyiszor kell elvégezni, ahányszor szükséges, amíg a rendszer teljes kockázata nem csökken elfogadható mértékűre és/vagy a legutóbb vizsgált részletességi szinten⁽¹²⁾ azonosított egyes veszélyekhez tartozó kockázatok nem tekinthetők elfogadhatónak az alkalmazott kockázatelfogadási kritériumok vagy kockázatelfogadási elvek alapján. A kockázatértékelési folyamat minden ismétlésénél a következők merülhetnek fel:

- (a) vagy több, részletesebb rész-veszélyt azonosítanak, és meghatározzák a hozzájuk tartozó biztonsági intézkedéseket, amelyek bevezetése révén az adott kockázat/kockázatok elfogadhatóvá válik/válnak;
- (b) vagy új biztonsági intézkedéseket határoznak meg, ha a kockázatelfogadási kritériumok nem teljesülnek a már meghatározott biztonsági intézkedések révén.

⁽¹¹⁾ Ha a figyelembe vett veszélyeket teljes mértékben kezelni lehet a gyakorlati szabályzatokkal vagy hasonló referenciarendszerekkel, nem szükséges a veszélyek további azonosítása. Az ilyen, újonnan meghatározott biztonsági intézkedéseknek való megfelelést (pl. a gyakorlati szabályzatoknak, vagy a referenciarendszerekből származtatott biztonsági követelményeknek) igazolni elégséges a kockázat(ok) elfogadhatóságához.

Általánosságban a mélyebb veszély-azonosítást csak az olyan veszélyek esetében kell elvégezni, amelyeket ez a két kockázat-elfogadási elv nem fed le > ld. a 2.2.5 szakasz [G 5] pontját.

⁽¹²⁾ A szakirodalomban egyes szerzők az "indenture level (barázdáltsági szint)" kifejezést alkalmazzák annak a részletességi szintnek a megnevezésére, amelyet egy adott strukturális megközelítés során alkalmaznak. Az összeszerelt szerkezetben például a barázdáltsági szintek száma jelzi, hogy az adott szerkezetet milyen mértékben lehet elemeire felbontani.

- *****
- [G 4] Az ismételt kockázatvizsgálat révén meghatározott biztonsági követelményeket a rendszer leírásába kiegészítő specifikációként (biztonsági követelmény) kell felvenni: ld. **2.1.2(f)** és **2.1.6** szakasz.
- [G 5] A veszélyazonosítási fázisra szükség van az olyan rendszereknél is, ahol (minden) veszély vagy az magatartási kódexok segítségével vagy a hasonló referenciarendszerekkel való összehasonlítás révén kezelhető. Ez lehetővé teszi:
- (a) annak ellenőrzését, hogy az azonosított veszélyek ténylegesen kezelhetők-e a vonatkozó eljárási szabályokkal vagy hasonló referenciarendszerekkel;
 - (b) a kockázatértékelések kölcsönös elfogadását, mivel a három kockázatefogiadási elvből származó biztonsági követelmények összefüggésben vannak azokkal a veszélyekkel, amelyeknek kezelésére szolgálnak;
 - (c) az eljárási szabályok alkalmazásának és az azonosított veszélyek kezelésére való alkalmasságuk értékelésének átláthatóságát.

A veszélyek azonosítása a magas szintű veszélyekre korlátozódhat, ha a vonatkozó eljárási szabályok vagy referenciarendszerek teljes mértékben kezelik a vonatkozó veszélyeket.

2.2.6 Amikor a kockázatkezeléshez magatartási kódexet vagy referenciarendszert alkalmaznak, a veszélyazonosítás az alábbiakra korlátozható:

- (a) a magatartási kódex vagy referenciarendszer relevanciájának igazolása.*
- (b) a magatartási kódextól vagy referenciarendszertől való eltérések azonosítása.*

- [G 1] Ezt a követelményt a veszélyazonosítási fázisra vonatkozó **2.2** szakasz általános összefüggésében kell értelmezni. Ez ugyanis azt mondja ki, hogy az eljárási szabályok és referenciarendszerek alkalmazásakor, a **2.2.1** és **2.2.5** szakasz értelmében, a veszély azonosítására szükség van, de az teljesítettnek tekinthető, és további részletesebb vizsgálatra nincs szükség, ha a kiválasztott magatartási kódex vagy referenciarendszer révén az összes azonosított veszélyt elfogadható szinten kezelik.
- [G 2] Az magatartási kódexek és referenciarendszerek alkalmazásakor ez esetben a kockázatértékelés a következőkből áll:
- (a) a kiválasztott magatartási kódex vagy referenciarendszer ellenőrzése abból a szempontból, hogy alkalmas-e az azonosított veszélyek kezelésére;
 - (b) a kiválasztott magatartási kódextól vagy referenciarendszertől való eltérések azonosítása. Csak akkor szükséges a veszélyek azonosításának részletesebb szintre való kiterjesztése, ha eltéréseket állapítanak meg, amint az a **2.2.5** szakaszban szerepel. Ekkor további kör(öke)t kell beiktatni az ismétlődő kockázatértékelési folyamatba, az adott eltérésekkel kapcsolatos veszélyek és kockázatok kezelésére.
- [G 3] A **2.2.6** szakaszban szereplő követelmény nem teszi lehetővé a veszély azonosítási fázisának átlépését, sem a következő, a veszély azonosítását követő lépések kihagyását. A teljes CSM folyamatnak való megfelelést, így ide értve a **2.3.8** és **2.4.3** szakasz követelményeit is, továbbra is igazolni kell.

2.3. Magatartási kódexek alkalmazása és kockázatelemzés

2.3.1 *A javaslattevő más érintett szereplők támogatásával és a 2.3.2. pontban megállapított követelmények alapján elemzi, hogy a megfelelő magatartási kódex alkalmazása egy vagy több veszélyre megfelelően vonatkozik-e.*

- [G 1] Annak az értékelése, hogy az eljárási szabályzat biztosítja-e egy vagy több veszély kezelését, a következőket foglalhatja magában:
- (a) annak ellenőrzése, hogy az értékelt rendszer definíciójának adott része az adott magatartási kódex alkalmazási körébe esik-e⁽¹³⁾;
 - (b) az értékelt rendszer definíciója és az adott magatartási kódex alkalmazási köre közötti eltérések vagy különbözőségek vizsgálata, más magatartási kódexek felhasználásával, vagy a másik két kockázatelemzési elv alkalmazásával;
 - (c) az értékelt rendszer tervezési paramétereinek összehasonlítása a figyelembe vett magatartási kódex követelményeivel. Ha a tervezési paraméterek teljesítik a vonatkozó magatartási kódex követelményeit, az adott kockázat(ok) elfogadhatónak tekinthető(k);
 - (d) az magatartási kódex regisztrálása a veszélyek kezelésének dokumentációjában, mint az adott veszély kezelésére szolgáló biztonsági intézkedés.
- [G 2] A rendszer minden olyan tervezési paraméterénél, amely nem elégíti ki az magatartási kódex követelményeit:
- (a) ha a tervezési paraméter megváltoztatható úgy, hogy megfeleljen az magatartási kódex követelményeinek, a rendszer definícióját felül kell vizsgálni, és a tervezési paraméter módosítását a CSM-nek megfelelően értékelni kell;
 - (b) ha a tervezési paraméter nem változtatható meg, azt eltérésnek kell tekinteni, amit a 2.3.6 szakasz követelményeinek megfelelően kell kezelni.

2.3.2. *A magatartási kódexek legalább a következő követelményeknek eleget tesznek:*

- (a) *a vasúti ágazaton belül széles körben elismertek. Eltérő esetben a magatartási kódexeket az értékelést végző szervnek kell jóváhagynia és elfogadhatónak nyilvánítania;*
- (b) *az értékelés alatt álló rendszeren belül a vizsgált veszélyek ellenőrzése tekintetében relevánsak;*
- (c) *nyilvánosan hozzáférhetők minden olyan szereplő számára, aki használni kívánja őket.*

- [G 1] Lényeges, hogy az “ magatartási kódex” olyan dokumentumokat tartalmazzon, amelyek elfogadhatók az adott értékelő testület számára.
- [G 2] A más területeken (pl. atomenergia, katonaság és légitözlekedés) alkalmazott magatartási kódexek szintén felhasználhatók bizonyos technikai vonatkozásokban a vasúti közlekedésben, feltéve, hogy az adott szereplő igazolja, hogy a vonatkozó magatartási kódexek hatékonyak a vonatkozó vasúti veszélyek kezelésében.
- [G 3] A Vasútbiztonsági irányelv és a CSM Rendelet keretei között a következők tekinthető magatartási kódexnek:

(13) *Például a fővonalon azonosított veszélyek kezelésére alkalmazott eljárási szabályzat eltérhet az “alagutak biztonsága”, vagy a “veszélyes áruk szállításának biztonsága” eljárási szabályzattól.*

- (a) a TSI és a kötelező európai szabványok;
- (b) a közzétett nemzeti biztonsági szabályzatok;
- (c) a közzétett nemzeti műszaki szabályzatok (műszaki szabványok vagy jogszabályok erejével bíró dokumentumok), és ha ide tartoznak, a nem kötelező erejű európai szabványok;
- (d) feltéve, hogy a 2.3.2 szakasz követelményei teljesülnek, azok a belső szabályzatok vagy szabványok, amelyeket a vasúti ágazat szereplője bocsátott ki.

2.3.3 Ahol a 2008/57/EK irányelv az ÁME-knek való megfelelésről rendelkezik, de a vonatkozó ÁME nem írja elő az e rendeletben megállapított kockázatkezelési eljárást, az ÁME-k a veszélyek ellenőrzésére vonatkozóan magatartási kódexnek tekinthetők, amennyiben teljesül a 2.3.2. pont c) alpontjában meghatározott követelmény.

- [G 1] Ha az értékelt rendszerrel kapcsolatban kimutatható, hogy a vonatkozó TSI szintén lehetővé teszi egy vagy több azonosított veszély kezelését, ezekre a veszélyekre nézve további kockázatvizsgálat és biztonsági intézkedések meghatározása nem szükséges.
- [G 2] Ha a vonatkozó TSI nem tudja teljes mértékben kezelni az azonosított veszélyeket, más magatartási kódex vagy más kockázatelfogadási elv alkalmazandó az ilyen veszélyek kezelésére.

2.3.4 A 2004/49/EK irányelv 8. cikkével és a 2008/57/EK irányelv 17. cikkének (3) bekezdésével összhangban bejelentett nemzeti szabályok magatartási kódexnek tekinthetők a 2.3.2. pontban meghatározott követelmények teljesülése esetén.

- [G 1] További magyarázat nem szükséges.

2.3.5 Amennyiben egy vagy több veszélyt a 2.3.2. pontban meghatározott követelményeknek eleget tevő magatartási kódexek révén ellenőriznek, az említett veszélyekkel összefüggő kockázatok elfogadhatónak tekintendők. Ez a következőket jelenti:

- (a) ezeket a kockázatokat a továbbiakban nem kell elemezni;*
- (b) a magatartási kódexek alkalmazását, mint az adott veszélyekre vonatkozó biztonsági követelményt, bejegyzik a veszélynyilvántartásba.*

- [G 1] Azok a veszélyek és kapcsolódó kockázatok, amelyeket az magatartási kódexek lefednek, eleve elfogadhatónak minősülnek, feltéve, hogy teljesülnek az magatartási kódexek alkalmazására vonatkozó 2.3.2 szakasz előírásai. Ez azt jelenti, hogy az ezen elv alapján kezelt veszélyek esetében nincs szükség konkrét kockázatelfogadási kritériumok meghatározására.
- [G 2] Annak igazolását, hogy az értékelt rendszer megfelel a vonatkozó magatartási kódexeknek, a 3. szakasznak megfelelően kell elvégezni.

2.3.6 *Ahol az alternatív megközelítés nem felel meg teljes mértékben a magatartási kódexnek, a javaslattevő igazolja, hogy a kiválasztott alternatív megközelítés legalább ugyanolyan biztonsági szintet eredményez.*

[G 1] Ha az magatartási kódex egy vagy több feltételét nem teljesíti az értékelt rendszer, az adott magatartási kódexet ennek ellenére fel lehet használni a veszélyek kezelésére, feltéve, hogy a javaslattevő igazolja, hogy legalább azonos biztonsági szintet lehet elérni.

2.3.7 *Amennyiben egy adott veszély kockázatát a magatartási kódexek alkalmazása nem teszi elfogadhatóvá, kiegészítő biztonsági intézkedéseket kell meghatározni egy vagy több további kockázatelfogadási elv alkalmazásával.*

[G 1] Ez akkor is előfordulhat, ha azt fedezik fel, hogy a vonatkozó magatartási kódex nem teljes egészében fedi le az azonosított veszélyeket, pl. az magatartási kódex nem vonatkozik a veszélyek teljes körére. Ekkor az ilyen veszélyekre vagy más magatartási kódexet kell alkalmazni, vagy a másik két kockázatelfogadási elv valamelyikének alkalmazása szükséges a kapcsolódó kockázatok kezeléséhez (ld. még a 2.3.1 szakasz [G 1] pontját).

2.3.3. *Amennyiben valamennyi veszélyt magatartási kódexek alkalmazásával kezelnek, a kockázatkezelési eljárás az alábbiakra korlátozódhat:*

- (a) veszélyazonosítás a 2.2.6. ponttal összhangban;*
- (b) a magatartási kódexek alkalmazásának bejegyzése a veszélynyilvántartásba a 2.3.5. ponttal összhangban;*
- (c) a kockázatkezelési eljárás dokumentálása az 5. ponttal összhangban;*
- (d) független értékelés a 6. ponttal összhangban.*

[G 1] Ez a szöveg egy szakaszban összegzi a CSM Rendelet azon különböző követelményeit, amelyeket akkor kell alkalmazni, ha az értékelendő rendszerre vonatkozó minden veszélyt magatartási kódexekkel kívánnak kezelni.

2.4. A referenciarendszer és a kockázatelemzés alkalmazása

2.4.1. *A javaslattevő – más érintett szereplők támogatásával – elemzi, hogy egy vagy több veszély referenciarendszernek tekinthető, hasonló rendszer alá tartozik-e.*

[G 1] A Vasútbiztonsági (4) preambulumbekzdése lehetővé teszi, hogy hasonló referenciarendszereket használjanak fel a közösségi vasúti rendszer biztonsági szintjeinek fenntartásához.

- 2.4.2. *Egy referenciarendszernek legalább a következő követelményeknek kell eleget tennie:*
- (a) a használat során már bebizonyosodott, hogy elfogadható biztonsági szinttel rendelkezik, és a változás bevezetésével érintett tagállamban továbbra is jóváhagyható;*
 - (b) az értékelés alatt álló rendszerhez hasonló funkciókkal és kapcsolódási pontokkal rendelkezik;*
 - (c) az értékelés alatt álló rendszerhez hasonló működési feltételek mellett használják;*
 - (d) az értékelés alatt álló rendszerhez hasonló környezeti feltételek mellett használják.*

- [G 1] Ez a rendelkezés azokat a feltételeket sorolja fel, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy az értékelt rendszer egy vagy több veszélyét hasonló referenciarendszerekkel való összehasonlítás alapján kezeljék.
- [G 2] Azonosíthatók olyan veszélyek is, amelyek tekintetében ugyan léteznek "hasonló referenciarendszerek", de bizonyos feltételek között a velük való összehasonlítás nem elegendő teljes mértékben az értékelt rendszer biztonságának megvalósításához. Ezért elsődleges fontosságú, hogy az értékelt rendszer használatára ugyanolyan funkcionális, üzemviteli és környezeti feltételek között kerüljön sor, mint amilyenek a referenciarendszernél érvényesülnek. Ha nem ez a helyzet, másik "hasonló referenciarendszert" kell választani, vagy a másik két kockázat-elfogadási elv valamelyikének alkalmazásával lehet a kockázatot az elfogadható szintre csökkenteni.
- [G 3] Ha az értékelendő rendszerre a referenciarendszer biztonsági követelményeit alkalmazzák, azt is ellenőrizni kell, hogy a referenciarendszer "továbbra is megfelel az elfogadhatósági követelményeknek" abban a tagállamban, ahol a változtatást be kívánják vezetni. Előfordulhat például, hogy a figyelembe vett referenciarendszer biztonsági teljesítménye nem megfelelő az értékelt rendszerhez, mivel a referenciarendszer régi technológián (tehát elavult technológián) alapul.

- 2.4.3. *Amennyiben egy referenciarendszer teljesíti a 2.4.2. pontban meghatározott követelményeket, az értékelés alatt álló rendszer tekintetében:*
- (a) a referenciarendszerrel érintett veszélyekhez kapcsolódó kockázatok elfogadhatónak tekintendők;*
 - (b) a referenciarendszerrel érintett veszélyekre vonatkozó biztonsági követelmények a referenciarendszer biztonsági elemzéseiből vagy a biztonsági nyilvántartás elemzéséből levezethetők;*
 - (c) az említett biztonsági követelményeket, mint az adott veszélyekre vonatkozó biztonsági követelményeket, bejegyzik a veszélynyilvántartásba.*

- [G 1] A referenciarendszerek által lefedett veszélyek és az azokhoz tartozó kockázatok eleve elfogadhatónak tekintendők, feltéve, hogy teljesülnek a referenciarendszerek alkalmazására vonatkozó 2.4.2 szakasz előírásai. Ez azt jelenti, hogy az ezen elv szerint kezelt veszélyekre vonatkozóan nem kell meghatározni konkrét kockázatelfogadási kritériumokat.
- [G 2] A kapcsolódó veszélyekre vonatkozóan nem szükséges további kockázatértékelés és kockázatértékelés.
- [G 3] Annak az igazolását, hogy az értékelt rendszer megfelel a referenciarendszerekből származtatott biztonsági követelményeknek, a 3. szakasz szerint kell elvégezni.

2.4.4 Amennyiben az értékelés alatt álló rendszer eltér a referenciarendszertől, a kockázatelemzésnek igazolnia kell, hogy az értékelés alatt álló rendszer legalább ugyanolyan biztonsági szintet ér el, mint a referenciarendszer. A referenciarendszerben meglévő veszélyekből eredő kockázatok ilyen esetben elfogadhatónak tekintendők.

- [G 1] A referenciarendszertől való eltérés esetében a referenciarendszer által lefedett veszélyekre vonatkozó biztonsági követelményeket továbbra is lehet alkalmazni. Igazolni kell azonban, hogy az értékelt rendszer legalább ugyanolyan biztonsági teljesítményt nyújt, mint a referenciarendszer. Ehhez szükség lehet konkrét kockázatbecslésre, annak igazolása érdekében, hogy a kockázat szintje legalább ugyanolyan jó, mint a referenciarendszeré.

2.4.5 Amennyiben a referenciarendszerhez hasonló biztonsági szint nem igazolható, az eltérések tekintetében kiegészítő biztonsági intézkedésekről kell rendelkezni, egy vagy több további kockázatfogadási elv alkalmazásával.

- [G 1] Ha a biztonság azonos szintje nem igazolható, vagy ha a 2.4.2 szakaszban foglalt követelmények nem teljesülnek, a referenciarendszertől származtatott biztonsági követelmények nem lesznek elegendők az értékelt rendszer esetében. Az érintett veszélyeket ez esetben a referenciarendszertől való eltérésnek kell tekinteni. Ezek tehát új bemenetet képeznek a 2.1.1 és 2.2.5 szakaszban leírt ismétlődő kockázatértékelési folyamat egy újabb körében. További biztonsági intézkedéseket lehet meghatározni a másik két kockázatfogadási elv valamelyikének alkalmazásával.

2.5. Kifejezett kockázatbecslés és -elemzés

2.5.1. Amennyiben a veszélyre nem vonatkozik a 2.3. és 2.4. pontban leírt két kockázatfogadási elv egyike sem, a kockázat elfogadhatóságának igazolását kifejezett kockázatbecslés és -elemzés útján kell elvégezni. Az említett veszélyekből eredő kockázatokat mennyiségileg vagy minőségileg kell megbecsülni, figyelembe véve a meglévő biztonsági intézkedéseket.

- [G 1] Általában véve a kifejezett kockázatbecslést és -elemzést akkor alkalmazzák (ld. még a 2.1.4 szakasz [G 2] pontját):
- ha a magatartási kódexek vagy referenciarendszerek alkalmazásával a kockázat nem csökkenthető teljes mértékben elfogadható szintre. Ez a helyzet általában akkor áll elő, ha az értékelt rendszer teljesen új, vagy ha eltérések állnak fenn az értékelt rendszer és a hasonló referenciarendszer, illetve magatartási kódex közt;
 - vagy ha olyan tervezési stratégiát választottak, amely nem teszi lehetővé eljárási szabályzatok alkalmazását vagy hasonló referenciarendszerek felhasználását, mert például olyan, költségghatékonyabb tervek készültek, amelyeket korábban nem próbáltak ki.

- [G 2] A kifejezett kockázatbecslés nem szükségszerűen mennyiségi jellegű. A kockázatok becslése lehet kvantitatív jellegű (ha elegendő mennyiségi információ áll rendelkezésre az előfordulás gyakorisága és a súlyosság tekintetében), szemikvantitatív jellegű (ha nem áll rendelkezésre elegendő mennyiségi információ), vagy akár kvalitatív is (pl. a rendszerhibák/meghibásodások kezelésére szolgáló folyamatok vonatkozásában, amikor kvantitatív értékelés nem lehetséges).

2.5.2 *A becsült kockázatok elfogadhatóságát a közösségi jogszabályokban vagy a bejelentett nemzeti szabályokban megállapított jogszabályi követelményekből eredő vagy azokon alapuló kockázatelfogadási kritériumok alkalmazásával kell elemezni. A kockázat elfogadhatóságát a kockázatelfogadási kritériumoktól függően az egyes kapcsolódó veszélyek tekintetében egyedileg, vagy a kifejezett kockázatbecslésben figyelembe vett valamennyi veszélyt együtt véve átfogóan lehet elemezni.*

Amennyiben a becsült kockázat nem elfogadható, kiegészítő biztonsági intézkedéseket kell meghatározni és végrehajtani a kockázat elfogadható szintre történő csökkentése érdekében.

[G 1] A 2.3.5 szakasz [G 1] pontja és a 2.4.3 szakasz [G 1] pontja azt mondja ki, hogy a magatartási kódexek alkalmazásával, valamint a hasonló referenciarendszerekkel való összehasonlítás nyomán lefedett kockázatok kockázatelfogadási kritériumai implicit jellegűek.

[G 2] Az explicit (konkrét) kockázat-elfogadási kritériumok tehát csak akkor szükségesek, ha a kockázat elfogadhatóságáról explicit kockázatbecslés útján kell értékelést végezni.

2.5.3 *Amennyiben egy veszélyhez vagy több veszély együtteséhez kapcsolódó kockázat elfogadhatónak tekintett, a meghatározott biztonsági intézkedéseket bejegyzik a veszélynyilvántartásba.*

[G 1] További magyarázat nem szükséges.

2.5.4 *Amennyiben a magatartási kódexszel vagy referenciarendszer alkalmazásával nem lefedett műszaki rendszerek meghibásodása miatt veszélyek merülnek fel, a következő kockázatelfogadási kritériumok alkalmazandók a műszaki rendszer megtervezésére:*

Az olyan műszaki rendszerek esetében, amelyekkel kapcsolatban feltételezhető, hogy a működési hiba közvetlenül súlyos következményekhez vezethet, a kapcsolódó kockázatot nem kell tovább csökkenteni, amennyiben az említett hiba előfordulási aránya üzemóránként legfeljebb 10^{-9} .

[G 1] Ez az egyik olyan, a műszaki rendszerekre (RAC-TS) vonatkozó kockázatelfogadási kritérium, amelyet az explicit kockázatbecslésnél fel lehet használni. A CSM Rendelet nem követeli meg a 10^{-9} h^{-1} érték alkalmazását a RAC-TS-ben üzemviteli és szervezeti változások esetén.

[G 2] **A 2.5.4 szakasz RAC-TS terminológiájának magyarázata:**

- A "Amennyiben műszaki rendszerek meghibásodása miatt veszélyek merülnek fel" kifejezés azt jelenti, hogy a kifejezett kockázatbecslés által meghatározott összes forgatókönyv közül a RAC-TS csak a műszaki rendszerek elromlott oldalának (műszaki hibáinak) következtében beálló meghibásodásokra vonatkozik, amelyek potenciálisan katasztrofális következményekkel járhatnak.
- Az "magtartási kódexekkel vagy referenciarendszer alkalmazásával le nem fedett" kifejezés azt jelenti, hogy ez nem önálló kritérium, hanem a CSM kockázatértékelési kereteibe illeszkedik. A RAC-TS olyan műszaki rendszerekre vonatkozik, amelyek esetében az azonosított veszélyeket sem a gyakorlati szabályzatok, sem a hasonló

referenciarendszerekkel való összehasonlítás nem tudja megfelelően kezelni. Például a RAC-TS-t általában nem kell alkalmazni mechanikus elemeknél vagy felsővezeték-alrendszereknél, ahol a megfelelő magatartási kódexek lehetővé teszik a veszélyek kezelését.

- (c) Az *“a következő kockázatfogadási kritériumok alkalmazandók a műszaki rendszer megtervezésére”* kifejezés azt jelenti, hogy az adott kritérium a tervezés során célként veendő figyelembe. Ez nem jelenti azt, hogy ez lesz az adott műszaki rendszer tényleges, helyszíni biztonsági teljesítménye.
- (d) Az *“olyan műszaki rendszerek esetében, amelyekkel kapcsolatban feltételezhető a működési hiba”* azt jelenti, hogy valószínűnek kell lennie annak, hogy a műszaki rendszer meghibásodása katasztrofális következményekkel járó balesethez vezet.
- (e) A *“közvetlen”* kifejezés ebben a szövegkörnyezetben azt jelenti, hogy nincsenek olyan hatékony gátak, amelyek megakadályozhatnák a balesetet, ha az a műszaki rendszer hibája folytán bekövetkezik. Ha a következmény nem közvetlenül a műszaki rendszer hibájából adódik, a hatások enyhítése, vagy biztonsági gátak felállítása (pl. emberi beavatkozás vagy a balesetet megakadályozó másik műszaki rendszer) is figyelembe vehető a biztonsági elemzés folyamán.
- (f) A *“feltételezhető”* azt jelenti, hogy ha a műszaki rendszer meghibásodása bekövetkezik, az valószínűsíthetően súlyos következményekkel jár. Ez egy meglehetősen óvatos feltételezés. A gyakorlatban, ha a műszaki rendszer meghibásodik, a következmény (pl. a vonat kisiklása) nem szükségszerűen súlyos.
- (g) A *“súlyos következmény”* egynél több halálos balesettel járó eseményt jelent.
- (h) A *“kapcsolódó kockázatot nem kell tovább csökkenteni, hiba előfordulási aránya üzemóránként legfeljebb 10^{-9} .”* Feltéve, hogy a fenti követelmények teljesülnek és a műszaki rendszer hibájának előfordulási arányával kapcsolatban a tervezés során igazolják, hogy az kisebb vagy egyenlő üzemóránként 10^{-9} -nél, a kapcsolódó kockázat elfogadható. Ebből következően a kockázatot nem kell tovább csökkenteni. Az üzemóra közvetlenül arra a funkcióra vonatkozik, amely a hibás üzemet előidézheti. Ez az adott műszaki rendszer kumulatív üzemidejére vonatkozik.

2.5.5 A 2004/49/EK irányelv 8. cikkében meghatározott eljárás sérelme nélkül egy nemzeti szabály által szigorúbb kritérium követelhető meg a nemzeti biztonsági szint fenntartása érdekében. Azonban a jármű üzembe helyezésének további engedélyeztetése esetén a 2008/57/EK irányelv 23. és 25. cikkét kell alkalmazni.

- [G 1] Az a tagállam, amely a 2.5.4 szakaszban szereplőnél szigorúbb kockázatfogadási kritériumot kíván bevezetni, a Vasútbiztonsági irányelv 8. cikkének megfelelően közzé kell, hogy tegye nemzeti biztonsági szabályait. Az irányelv 8. cikkének (7) bekezdése megfelelően *“a tagállamnak a szabályzat tervezetét be kell terjesztenie a Bizottságnak, és ismertetnie kell bevezetése okait”*.
- [G 2] A Vasútbiztonsági Irányelv 8. cikke azt tartalmazza, hogy az igényesebb kockázat-elfogadási kritérium és a biztonsági szabályzat tervezete a Bizottság által elemzésre kerül (amely technikai segítségnyújtásra felkérheti az Ügynökséget), annak ellenőrzésére, hogy *“a biztonsági szabályzat tervezete”* *“nem jelent-e önkényes megkülönböztetést vagy burkolt korlátozást a tagállamok közötti vasúti szállítás tekintetében”*. Ezután a Bizottság *“az érintett tagállamnak címzett határozatot fogad el a Vasútbiztonsági irányelv 27. cikkének (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően”*.

- *****
- [G 3] Az NSA által előírható további kritériumok, ha a járművek üzembehelyezéséhez további engedélyekre van szükség, a Vasúti átjárhatósági irányelv 23. és 25. cikkének megfelelőek kell, hogy legyenek. {1. hiv.}. Ebből következően, ha egy járművet egy tagállamban már engedélyeztek a 2.5.4 szakaszban rögzített kockázatfogadási kritérium alapján, ugyanezt a járművet egy másik tagállamban nem lehet visszautasítani, ha nem felel meg a 2.5.5 szakasz szerinti igényesebb nemzeti biztonsági szabályzatnak, ld. még a 2.5.6 szakaszt.

2.5.6 Amennyiben egy műszaki rendszert a 2.5.4. pontban meghatározott 10^{-9} kritérium alkalmazásával alakítanak ki, e rendelet 7. cikkének (4) bekezdésével összhangban a kölcsönös elismerés elvét kell alkalmazni.

Azonban ha a javaslattevő igazolni tudja, hogy a nemzeti biztonsági szint egy tagállamban fenntartható az üzemóránkénti 10^{-9} hibaelőfordulási aránynál magasabb érték mellett, a javaslattevő alkalmazhatja ezt a kritériumot az adott tagállamban.

- [G 4] További magyarázat nem szükséges.

2.5.7 A kifejezett kockázatbecslés és -elemzés legalább a következő követelményeknek eleget tesz:

- (a) a kifejezett kockázatbecsléshez használt módszerek megfelelően tükrözik az értékelés alatt álló rendszert és paramétereit (ideértve valamennyi működési módot);*
(b) az eredmények kellően pontosak ahhoz, hogy határozottan alátámasszák a döntést, vagyis a bemenő feltevések vagy előfeltevések minimális változtatása nem eredményez jelentős mértékben különböző követelményeket.

- [G 1] E követelmények teljesítésénél a következőket lehet figyelembe venni:
- (a) a kifejezett kockázatelemzés az értékelt rendszer minden vonatkozó üzemmódjára kiter (a névleges és csökkentett üzemmódokra is);
 - (b) az eredményeket a kockázatfogadási kritériumoknak megfelelő formátumban kell bemutatni, annak érdekében, hogy az elemzett kockázatok összehasonlíthatók legyenek a kritériumokkal;
 - (c) igazolni kell, hogy a kockázati modellnek a figyelembe vett kockázatokra vonatkozó minden jelentős kockázati paraméterét figyelembe vették;
 - (d) a kifejezett kockázatbecslés és -elemzés céljára olyan módszert kell alkalmazni, amely "képes" kompromisszum- / hatáselemzésre, a különböző "jelentős kockázati paraméterek" vonatkozásában, és amely szakértői megítélésen és felülvizsgálaton alapszik;
 - (e) minden paraméter kiválasztását és az eredményeket "teljeskörűen" dokumentálni és igazolni szükséges;
 - (f) az eredményeket a fő kockázati "hatótényezőkre" vonatkozó érzékenységi elemzéssel együtt kell bemutatni, annak igazolására, hogy a bemeneti paraméterek mérsékelt módosítása nem vezet jelentősen eltérő biztonsági követelményekhez;
 - (g) az eredményeket megfelelő részletességgel kell bemutatni, a keresztellenőrzés lehetőségének biztosítására;
 - (h) ha mennyiségi kritériumokat alkalmaznak, az általános eredmények pontosságának tűréshatára azonos nagyságrenden belülré esik, illetve, ha számszerűsítéshez felhasznált paraméterek mindegyike óvatos megközelítésen alapul.
- [G 2] Az értékelt rendszer kvantitatív paramétereinek meghatározását megfelelő érvekkel alátámasztott dokumentációnak kell kísérnie.

3. A BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEKNEK VALÓ MEGFELELÉS IGAZOLÁSA

3.1. *A változás biztonsági elfogadását megelőzően a javaslattevő felügyelete mellett igazolni kell a kockázatértékelési szakaszból eredő biztonsági követelmények teljesítését.*

[G 1] A CSM alkalmazása meghatározza azokat a biztonsági követelményeket, amelyek célja a veszélyek, valamint a hozzájuk tartozó, a 2. ábra szerinti kockázatértékelés során azonosított kockázatok kezelése. A rendszer tervezésének, hitelesítésének és elfogadásának e biztonsági követelmények alapján kell történnie.

[G 2] A rendszer biztonságának elfogadása előtt (ld. 7. cikk (1) bekezdés), a javaslattevőnek igazolnia kell, hogy:

- (a) a három kockázatfogadási elvet megfelelően alkalmazták az azonosított veszélyek és azokhoz tartozó kockázatok megfelelő szintre való csökkentésére: ld. a 2.1.5 szakaszt;
- (b) a rendszer ténylegesen megfelel minden meghatározott biztonsági követelménynek;

3.2. *Ezt az igazolási eljárást a biztonsági követelmények teljesítéséért felelős minden szereplőnek el kell végeznie, összhangban az 1.1.5. ponttal.*

[G 1] A javaslattevő általánosan felelős a rendszer biztonsági követelményeknek való megfeleléséért igazolását szolgáló folyamatok koordinálásáért és irányításáért. A javaslattevő azonban nem szükségszerűen saját maga végzi az összes igazolási tevékenységet. A gyakorlatban minden szereplő, ideértve a javaslattevőt is, ha ez szükséges, igazolja, hogy a felelősségi körébe tartozó alrendszernek megfelel⁽¹⁴⁾ a következő biztonsági követelményeknek:

- (a) a javaslattevő által az alrendszerhez rendelt biztonsági követelmények, amint azt az 1.1.5 szakasz tartalmazza;
- (b) a kapcsolódási pontokra vonatkozó és a megfelelő szereplőre áthárított biztonsági intézkedésekkel kapcsolatos biztonsági követelmények, amint azt az 1.2.2 szakasz tartalmazza;
- (c) a további belső biztonsági követelmények, amelyeket a biztonsági értékelés keretében határoztak meg, valamint az alrendszerek szintjén végrehajtott biztonsági értékelések keretében: ld. a 3.2 szakasz [G 2] pontját.

[G 2] Az egyes, fenti (a) és (b) pontokban említett alrendszerekre vonatkozó biztonsági követelmények teljesítése érdekében minden érintett szereplőnek el kell végeznie a biztonsági elemzéseket és biztonsági értékeléseket, annak érdekében, hogy:

- (a) szisztematikusan meghatározzák az összes ésszerűen bekövetkezhető okot, amelyek az értékelt rendszer szintjén fellépő veszélyekhez vezethetnek, s amelyek az adott alrendszer biztonsági követelményeivel vannak kapcsolatban;

Ezek az értékelt rendszer szintjén jelentkező veszélyt előidéző okok tekinthetők a továbbiakban az alrendszerek szintjén megjelenő okoknak (az alrendszer határára való tekintettel).

(14) *A rendszer szintjén a javaslattevő felelős annak az igazolásáért, hogy a rendszer megfelel a kockázatelemzésből származó biztonsági követelményeknek*

(b) meghatározzák az alrendszer szintjén érvényesülő biztonsági intézkedéseket és az azokból eredő biztonsági követelményeket, amelyek ezen alrendszerek veszélyeit és kapcsolódó kockázatait elfogadható szintre mérséklék. A gyakorlatban az adott szereplő használhat magatartási kódexeket, hasonló referenciarendszereket vagy konkrét elemzéseket és értékeléseket az alrendszer szintjén. Az adott szereplőnek továbbá igazolnia kell, hogy alrendszere megfelel ezeknek a további, az alrendszer szintjén meghatározott biztonsági követelményeknek is (ld. a 3.2 szakaszt).

[G 3] Így tehát minden szereplő felelős mind az alrendszer biztonsági követelményeinek megvalósításáért, mind pedig az alrendszer e biztonsági követelményeknek való megfeleléséért igazolásáért.

3.3. *A biztonsági követelményeknek való megfelelés igazolására kiválasztott módszert és magát az igazolást egy értékelést végző szerv értékeli független módon.*

[G 1] Az 1.1.2(b) és 1.1.7 szakasz előírja, hogy a kockázatkezelési és kockázatértékelési folyamat értékelő testület által végzett független értékelésre kerüljön. Ennek magában kell foglalnia azon igazolás értékelését is, hogy a rendszer megfelel a biztonsági követelményeknek. Az értékelő testület a független értékelés eredményét értékelő jelentés formájában adja át a megfelelő szereplőnek (ld. a 7(1) cikket).

[G 2] Az 1.1.7 szakasz [G 3] pontjának sérelme nélkül minden szereplő egy értékelő testületet bíz meg a saját felelőssége alá tartozó rendszerrel kapcsolatban. Ez az értékelő testület függetlenül értékeli az alrendszer 3.2 szakaszban felsorolt biztonsági követelményeknek való megfeleléséért igazolását, valamint az igazoláshoz a szereplő által választott megközelítés helyességét. A projekttől függően szükségessé válhat a különböző értékelő testületek munkájának összehangolása. Ez általában a javaslattevő feladata, saját értékelő testületének támogatásával.

[G 3] Az érintett szereplők az értékelő testületek számára az 5. szakaszban szereplő adatokat adják át.

3.4. *Ha bármely biztonsági intézkedés, amelytől a biztonsági követelményeknek való megfelelés biztosítását várták, elégtelen, vagy ha a biztonsági követelményeknek való megfelelés igazolása során bármely veszélyt megállapítanak, a javaslattevő a 2. pontnak megfelelően újraértékeli és elemzi a kapcsolódó kockázatokat. Az új veszélyeket a 4. pontnak megfelelően bejegyzik a veszélynyilvántartásba.*

[G 1] Ha a biztonsági intézkedéseket nem kellően hatékonyak vagy elégtelennek találják, az adott kockázat kezelése nem megfelelő (vagyis nem mérsékeltek elfogadható szintre). Ebben az esetben nem szükségszerűen lép fel új veszély, de alkalmazni kell a 3.4 szakasz [G 3] pontjában foglaltakat.

[G 2] Új veszélyek léphetnek fel a biztonsági követelmények teljesítésére hivatott biztonsági intézkedések foganatosítása során is. Ez fordulhat elő például olyan műszaki megoldás megvalósításakor, amelyet a biztonsági intézkedések nem tartalmaztak a rendszer vagy a részét képező alrendszerek tervezésekor.

[G 3] Ezeket az eltéréseket és/vagy új veszélyeket a hozzájuk tartozó kockázatokkal együtt a 2. szakaszban leírt ismétlődő kockázatértékelési folyamat új körének új bemeneti adataiként kell kezelni.

4. VESZÉLYKEZELÉSE

4.1. A veszélykezelési eljárás

4.1.1. *A javaslattevő a tervezés és a végrehajtás szakaszában létrehozza vagy – ha már létrehozták – frissíti a veszély-nyilvántartás(oka)t a változás elfogadásáig vagy a biztonságértékelési jelentés átadásáig. A veszélynyilvántartásnak nyomon kell követnie az azonosított veszélyekhez kapcsolódó kockázatok figyelemmel kísérésének folyamatát. A 2004/49/EK irányelv III. melléklete 2. pontjának g) alpontjával összhangban attól kezdve, hogy a rendszert jóváhagyták és működtetik, a veszélynyilvántartást a továbbiakban az infrastruktúra működtetője vagy az értékelés alatt álló rendszer működtetéséért felelős vasúttársaság vezeti, mint a biztonságirányítási rendszerének szerves részét.*

[G 1] A 4.1.1 szakaszban szereplő követelmény a veszélyek kezelési folyamatának két lépését azonosítja:

- (a) az értékelt rendszer elfogadásáig a veszélynyilvántartást a javaslattevőnek vagy más szereplőknek kell kezelnie, ha a szerződésükben ez szerepel (ld. a szereplők(8) meghatározását a 3. cikkben, valamint a 4.1.1 szakasz [G 2] pontjában);
- (b) ha a rendszert elfogadták, a veszélynyilvántartást az értékelt rendszer felelős infrastruktúra-működtetőjének vagy a vasúti vállalkozásnak kell átvennie. Amint az alábbiakban kifejtjük, az IM és RU által végzett veszélykezelési folyamat az IM és az RU biztonsági irányítási rendszerének szerves része.

[G 2] Az 5. cikk (2) bekezdésének és az 5. cikk (3) bekezdésének és a javaslattevő 3. cikkben foglalt definíciójának (11) megfelelően a beszállítók és szolgáltatók, ide értve alvállalkozóikat is, szintén kezelhetik a veszélynyilvántartást, ha a közöttük és a javaslattevő között fennálló szerződés ezt követeli meg. Ebben az esetben az adott szereplők saját veszélynyilvántartást készítenek a veszélyekről, az értékelt rendszer azon részére vonatkozóan, amely saját felelősségi körükbe esik. Függetlenül attól, hogy ők vagy a javaslattevő kezeli-e a veszélynyilvántartást, a veszélynyilvántartásban rögzített információ helyességéért vállalt felelősség azt a szereplőt terheli, amely az adott veszély kezelésében érintett.

[G 3] A Vasútbiztonsági irányelv III. mellékletének 2. pontjának g) alpontja alapvető eleme azt követeli meg, hogy az RU és az IM biztonsági irányítási rendszere *“olyan eljárásokat és alakiságokat tartalmazzon, amelyek biztosítják a biztonsági információk dokumentálását, továbbá ellenőrzési eljárást a döntő fontosságú biztonsági információ konfigurációjának biztosítására”*. Az ERA Biztonsági Tanúsító csoport által megfogalmazott, e témával kapcsolatos értékelési kritériumok az alábbiakban szerepelnek (kivonat a {1. hiv.}-ból):

KIVONAT/LEÍRÁS

g.0 A szervezeteknek meg kell határozniuk a dokumentum- és adatkezelési eljárásokat, meglévő irányítási rendszereik alapján, a dokumentumoknak és adatoknak betekintés és/vagy ellenőrzés céljából azonnal rendelkezésre kell állniuk.

Az alapvető fontosságú biztonsági információkat nagyon fontos naprakészen tartani, és a szervezet biztonsági teljesítményét javítani, valamint a javító intézkedések azonnali és hatékony végrehajtását lehetővé tenni.

Az ugyanazon hálózaton működő RU és IM szervezetek rendelkezzenek megfelelő intézkedésekkel az összes lényeges biztonsági információ megfelelően dokumentált kicserélésére. Ki kell alakítaniuk és támogatniuk kell olyan formális kommunikációs protokollokat, amelyek az üzemeltetéssel kapcsolatosak (szerelvények meneteinek naplózása, forgalmi/üzemi korlátozások stb.), amelyek a harmonizáció hasznos eszközeként működnek.

ÉRTÉKELÉSI KRITÉRIUMOK

g.1 Az SMS-nek megfelelő folyamatokkal rendelkezik annak biztosítására, hogy minden, a biztonsággal kapcsolatos információ pontos, hiánytalan, naprakész és kellően dokumentált.

g.2 Az SMS megfelelő eljárásokkal rendelkezik a következőkre nézve:

- minden, a biztonsággal kapcsolatos dokumentáció formázása, létrehozása, elosztása és változásainak kezelése;
- minden releváns dokumentáció érkeztetése, gyűjtése és tárolása/archiválása papírformában vagy más formában/regisztrációs rendszer által;
- annak biztosítása, hogy a személyzet hivatalos úton megkapjon minden releváns és aktuális dokumentációt, és annak alapján intézkedni tudjon, ha szükséges;

g.3 Az SMS megfelelő eljárásokkal rendelkezik a nyelvezet/tartalom konzisztenciájára, koherenciájára és a megértésre vonatkozóan;

g.4 Az RU-k és IM-ek rendelkeznek olyan intézkedésekkel, amelyek biztosítják, hogy nem lépnek fel kommunikációs akadályok, vagy azok szintje minimális lesz; igazolni kell a biztonsággal kapcsolatos adatokra vonatkozó standard protokollok/formátum használatát, valamint minden releváns adat dokumentálását.

- [G 4] A Vasútbiztonsági irányelv III. melléklete 2. pontjának g) alpontja foglalt követelményeknek {1. hiv.}. megfelelően a CSM Rendelet meghatározza, hogy a kockázatértékelési folyamatból mely információk minősülnek a biztonsággal összefüggőnek, így melyeket kell rögzíteni a veszélynyilvántartásban. A CSM veszélykezelési folyamat ez által lehetőséget nyújt az RU és az IM számára saját, a CSM kockázatértékelési folyamat által rögzített, biztonsággal összefüggő SMS követelményeik teljesítésére. Az egyéb, biztonsággal összefüggő információk rögzítése, kezelése és ellenőrzése az RU és az IM SMS más folyamatai vagy eljárásai által biztosított.
- [G 5] A 2. cikk (1) bekezdése értelmében a CSM Rendeletben a veszélyek kezelése jelentős műszaki, üzemi és szervezeti változások esetén szükséges. Ha a változás nem jelentős, nincs szükség veszélykezelési folyamatra.
- [G 6] A veszélyek kezelési folyamata ennél fogva lehetővé teszi a következőket:
- (a) a biztonsági követelmények kicserélése a jelentős változásban érintett szereplők között, és;
 - (b) a szereplő hatókörébe eső veszélyek állapotának irányítása.
- [G 7] Egy már elfogadott rendszert érintő olyan jelentős változás esetén, amelyhez nem áll rendelkezésre veszélynyilvántartás, létre kell hozni, naprakészen kell tartani, és kezelni kell a rendszer azon részére vonatkozóan, amely megváltozott.
- [G 8] Általában véve, ha az értékelt rendszerért felelős szervezet a feladatot egy másik szervezet számára alvállalkozásba adja, előfordulhat, hogy a veszélynyilvántartás kezelése túlságosan nagy feladat az adott alvállalkozó szervezet számára, különösen, ha az alvállalkozó szervezete/mérete kicsi, vagy korlátozott a részvétele a teljes rendszerben. Ilyen esetben az érintett szereplők a projekt kezdetén megállapodhatnak arról, hogy kinek a számára a legmegfelelőbb a veszélynyilvántartás kezelése. Az egyetlen szereplő által vezetett veszélynyilvántartás ugyanakkor az együttműködő szervezetek közötti rugalmasságot is lehetővé teszi, mivel legalább az egyikük felelős lesz az összes érintett szervezetre vonatkozó veszélynyilvántartásért. Az információk (vagyis a veszélyek, kockázatok és biztonsági intézkedések) pontosságáért, valamint a biztonsági intézkedések bevezetéséért való felelősség az azokat a veszélyeket kezelő szervezeté marad, amelyhez ezek a biztonsági intézkedések kapcsolódnak.

[G 9] A vasúti vállalkozások és infrastruktúra-működtetők veszélykezelési eljárásai a műszaki berendezések életciklusa, a vasúti rendszer működtetése és szervezése folyamán fellépő kockázatok dokumentálását és kezelését szolgáló biztonsági irányítási rendszerük részét képezhetik. A veszélykezelés tehát nem szükségszerűen további és elkülönült folyamat.

[G 10] Az egyéb szereplőket illetően a Vasútbiztonsági irányelv III. mellékletének 2. pontja g) alpontja {1. hiv.} követelményeinek megfelelően a vasúti vállalkozásoknak és infrastruktúra-működtetőknek biztosítania kell, hogy alvállalkozóik vezessenek a biztonsággal kapcsolatos információkra vonatkozóan nyilvántartást, illetve az RU-nak vagy az IM-nek saját magának kell ellátnia ezt a feladatot. Ezért az ilyen szereplők által végzendő veszélykezelésre vonatkozó követelmények rögzítésre kerülhetnek a RU/IM és e szereplők közötti szerződésekben. Ha ezek az adott szereplők rendelkeznek meglévő, veszélyek kezelésére szolgáló rendszerekkel, azok átalakíthatók a CSM Rendelet követelményeinek megfelelően.

4.1.2. *A veszélynyilvántartásban valamennyi veszélynek szerepelnie kell valamennyi kapcsolódó biztonsági intézkedéssel, illetve a kockázatértékelési eljárás során a rendszerre vonatkozóan megállapított feltevésekkel együtt. A nyilván-tartásnak különösen az eredetre és a kiválasztott kockázatfogadási elvekre egyértelmű utalást kell tartalmaznia, valamint valamennyi veszély tekintetében egyértelműen meg kell határoznia az annak ellenőrzéséért felelős szereplő(ke)t.*

[G 1] A veszélynyilvántartásnak legalább az alábbi információkat tartalmaznia kell:

- minden olyan veszélyt, amelyért az adott szereplő felelős, a kapcsolódó biztonsági intézkedéseket, valamint az ezekből eredő biztonsági követelményeket, amelyeket a kockázatértékelési folyamatból adódóan határoztak meg (ld. a 2.1.6 szakaszt);
- minden olyan feltételezést, amelyet az értékelt rendszer definíciójának meghatározásánál számításba vettek (ld. a 2.1.2 szakasz [G 1] pontját). E feltételezések határozzák meg a kockázatértékelés határait és érvényességét. Ha ezeket megváltoztatják vagy felülvizsgálják, a kockázatértékelést aktualizálni kell, vagy új kockázatértékeléssel kell felváltani;
- minden veszélyt vagy kapcsolódó biztonsági intézkedést, amelyeket más szereplőktől kaptak, a 2.1.2 szakasz [G 1] pontjának megfelelően. Ide tartozik a használatlalt kapcsolatos összes feltételezés és korlátozás (amelyeket szokás biztonsággal kapcsolatos alkalmazási feltételeknek is nevezni), amelyek a mögöttes alrendszerekre vonatkoznak, valamint az eredeti, a gyártók által kidolgozott, termékekre vagy alkalmazásokra vonatkozó biztonsági szabályozások;
- a veszélyek állapota (vagyis kezelt vagy nyitott) és a kapcsolódó biztonsági intézkedések állapota (vagyis jóváhagyott vagy nyitott).

Mindezeket az információkat világosan fel kell tüntetni a veszélynyilvántartásban, megfelelő pontossággal ahhoz, hogy a veszélynyilvántartás kezelhető legyen.

[G 2] A veszélynyilvántartás céljára használandó eszközöket és a nyilvántartás formátumát a CSM Rendelet nem szabályozza. A javaslattevőnek kell eldöntenie, hogyan teljesíti a CSM Rendelet 4. cikkében foglalt követelményeket.

[G 3] A veszélynyilvántartás nem egyszerűen fejlesztési eszköz. Ezt az IM/RU-nak napra készen kell tartania és vezetnie a rendszer teljes élettartama folyamán, illetve szükség esetén, különösen:

- ha jelentős változásra kerül sor;
- ha új veszélyt fedeznek fel vagy új biztonsági intézkedést határoznak meg;

- (c) ha a rendszerben az átadás után új veszélyt határoznak meg az üzemeltetés és karbantartás folyamán, úgy, hogy a veszélyt a CSM segítségével értékelik, abból a szempontból, hogy jelentős változást idézett-e elő;
- (d) ha balesettel vagy váratlan eseménnyel kapcsolatos adatokat kell figyelembe venni;
- (e) ha a biztonsági követelmények vagy a rendszerrel kapcsolatos feltételezések megváltoznak.

[G 4] A veszélynyilvántartásban rögzített információk érvényességét akkor is ellenőrizni kell, ha a rendszer működtetése és karbantartása folyamán változtatásokat alkalmaznak. A 4.1.2 szakasz [G 1] pontja szerint, ha egy biztonsági követelmény, feltételezés vagy használati korlátozás a továbbiakban nem teljesül, azt változásnak kell tekinteni. A változást a 4. cikk szerint kell értékelni, annak megállapítására, hogy jelentős-e. Ha a változás jelentős, azt a CSM rendelkezéseinek megfelelően kell kezelni.

4.2. Az információk cseréje

Az egyetlen szereplő által egyedül nem ellenőrizhető valamennyi veszélyről és kapcsolódó biztonsági követelményről tájékoztatni kell egy másik érintett szereplőt annak érdekében, hogy közösen találjanak megfelelő megoldást. A veszélyeket átadó szereplő veszélynyilvántartásába vett veszélyek csak akkor „ellenőrzöttek”, ha az említett veszélyekhez kapcsolódó kockázatok elemzését a másik szereplő végzi, és a megoldást valamennyi érintett elfogadja.

[G 1] A veszélyek kezelése során előfordulhat, hogy egyetlen szereplő nem tud mérsékelni bizonyos veszélyeket, és az ezekhez kapcsolódó biztonsági intézkedéseket egyedül nem tudja jóváhagyni a veszélynyilvántartásban. Ebben az esetben olyan folyamat vagy eljárás válhat szükségessé, amely meghatározza, hogyan tudják ezeket a veszélyeket a projektben résztvevő szereplők kezelni. Ide tartozhatnak az alábbiak:

- (a) a különböző szereplők tárgyalásokat folytatnak, és megállapodnak az adott veszélyek kezelésében és a veszélyek jóváhagyásában a veszélynyilvántartásban, vagy,
- (b) a kapcsolódó veszélyeket és hozzájuk tartozó biztonsági intézkedéseket áthelyezik annak a szereplőnek a veszélynyilvántartásába, aki felelős lesz azok megvalósításáért, igazolásáért és jóváhagyásáért. Például üzemviteli eljárásra lehet szükség egy olyan kockázat mérsékléséhez, amely tekintetében műszaki/tervezési intézkedés nem lehetséges. A biztonsági információk ilyen kicserélése megfelel a 4.1.1 szakasz [G 2] pontja g.0 kivonata utolsó bekezdésében leírt követelményeknek.

[G 2] Ha a biztonsági intézkedés nincs teljes mértékben jóváhagyva:

- (a) világos használati korlátozást kell bevezetni (pl. üzemviteli mérséklő intézkedéseket), és ezt rögzíteni kell a veszélynyilvántartásban;
- (b) mivel ez a használati korlátozás egy további vagy alternatív biztonsági intézkedés, igazolni kell annak alkalmasságát a fennálló kockázat kezelésére;
- (c) a használati korlátozás és a kapcsolódó veszély, illetve kockázat átadandó annak a szereplőnek, aki a használati korlátozás megvalósításáért, igazolásáért és jóváhagyásáért felelős (pl. RU, ha ez üzemi korlátozás).

5. A KOCKÁZATKEZELÉSI ELJÁRÁS ALKALMAZÁSÁNAK DOKUMENTÁLÁSA

5.1. *A biztonsági szintek és a biztonsági követelményeknek való megfelelés értékeléséhez alkalmazott kockázatkezelési eljárást a javaslattevő olyan módon dokumentálja, hogy az értékelést végző szerv számára a kockázatkezelési eljárás megfelelő alkalmazását igazoló valamennyi szükséges dokumentum hozzáférhető legyen. Az értékelést végző szerv biztonságértékelési jelentésben foglalja össze következtetéseit.*

[G 1] A CSM nem határozza meg azon dokumentumok számát, amelyeket a javaslattevő kiállíthat a kockázatkezelési folyamat dokumentálására. A javaslattevő dönti el, hogyan építi fel ezt a bizonyító dokumentációt: ld. az 5.2 szakasz [G 1] pontját. A kockázatkezelési és kockázatértékelési tevékenység igazolásának célja a következő:

- az értékelt változtatás kialakítása;
- az értékelő testületek általi független értékelés;
- ha a rendszer élettartama folyamán bármilyen probléma merül fel, lehetővé kell tenni a kapcsolódó biztonsági elemzések és biztonsági dokumentáció utólagos elemzését, hogy feltárhatóak legyenek a döntések mögötti okok: ld. az 5.2 szakasz [G 4] pontját;
- az értékelt rendszer referenciaként való felhasználhatóságának biztosítása más alkalmazások számára.

5.2. *A javaslattevő által az 5.1. pont értelmében készített dokumentum legalább a következőket tartalmazza:*

- a kockázatértékelési eljárás elvégzésére kijelölt szervezet és szakértők megjelölése,
- a kockázatértékelés különféle szakaszainak eredményei, valamint a kockázat elfogadható szinten tartásához szükséges valamennyi biztonsági követelmény felsorolása.

[G 1] A CSM 5.2 szakaszában szereplő "dokumentum" kifejezést a CSM-ben szereplő kockázatkezelési folyamat alkalmazása során létrejött írásos bizonyítéknak kell tekinteni, nem pedig "egyszerű fizikai iratként". Az 5.2 szakasz ismerteti, mik azok a minimális írásbeli bizonyító dokumentumok, amelyek az értékelő testület(ek) számára szükségesek ahhoz, hogy a CSM megfelelő alkalmazását ellenőrizze. Azt, hogy hogyan kell teljesíteni ezt a követelményt, a rendelet nem közli. Az értékelt rendszer minden szereplője szabadon választhatja meg, milyen dokumentálási rendszert épít ki, saját belső minőségirányítási és biztonságirányítási rendszerétől/eljárásától függően (ahol ilyen van), feltéve, hogy teljesülnek legalább az alábbi feltételek:

- a kockázatértékelési eljárás végrehajtására felállított struktúra előzetesen világosan meghatározásra kerül;
- a kockázatelemzési folyamatba bevont szakértők rendelkeznek a megfelelő hozzáértéssel. A "személyzet hozzáértése" és "szakértői vélemény" fogalom meghatározása a [G 2](b) és [G 2](c) pontban található, a 3. cikkben;
- a kockázatértékelési folyamat különböző fázisainak eredményeit világosan dokumentálják;
- meghatározzák a kockázat elfogadható szinten tartásához szükséges összes teljesítendő biztonsági követelményt.

[G 2] Ha bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, az értékelő testület számára magyarázatot/indoklást kell adni, amely ezt értékeli.

- *****
- [G 3] Ha a projekt lezárult, a kockázatkezelési és kockázatértékelési eljárás eredményeit vagy beépítik a rendszerbe, vagy, ha szükséges, az RU és IM kockázatkezelési rendszerének részévé válik, saját biztonságirányítási rendszerük részeként.
- [G 4] A rendszer életciklusa vagy a rendszer működése folyamán több jelentős változás állhat elő, amelyek a kapcsolódó dokumentáció felülvizsgálatát, kiegészítését és/vagy a különböző szereplők és veszélynyilvántartást használó szervezetek közötti átadását igénylik. Ajánlatos tehát megőrizni és napra készen tartani, ha szükséges, az írásos bizonyítékokat (ld. az 5.2 szakasz [G 1] pontját), amelyek a CSM folyamatból származnak, annak érdekében, hogy e további kockázatértékelések a vasúti rendszerekre és azok kapcsolódási pontjaira vonatkozóan elvégezhetők legyenek.
- Ahol szükséges, az üzemelés során használt egyes rendszerkonfigurációk a javaslattevő archívumában legalább a rendszer élettartama folyamán megőrzendők. Kivéve, ha a projekt kezdetén készült szerződések eltérően rendelkeznek, a további érintett szereplők saját számukra szintén megőrizhetik saját vonatkozó kockázati és biztonsági elemzési eredményeiket.

II. MELLÉKLET A CSM RENDELETHEZ

Az értékelő testületekkel szemben támasztott követelmények

1. *Az értékelést végző szerv sem közvetlenül, sem meghatalmazott képviselőként nem vehet részt az értékelés alatt álló rendszer tervezésében, létrehozásában, értékesítésében, üzemeltetésében vagy karbantartásában. Ez nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az említett szerv és valamennyi érintett szereplő között technikai információk megosztására kerüljenek.*
2. *Az értékelő szervnek az értékelést a lehető legteljesebb mértékű szakmai feddhetetlenséget tanúsítva és a lehető legteljesebb mértékű műszaki hozzáértéssel kell végeznie, bármilyen olyan – elsősorban az értékelés által érintett személyektől vagy személyek csoportjaitól eredő –, különösen pénzügyi jellegű nyomástól és ösztönzéstől mentesen, amely véleményét vagy az értékelés eredményét befolyásolhatná.*
3. *Az említett szervnek birtokában kell lennie az értékeléssel kapcsolatos műszaki és igazgatási feladatok megfelelő ellátásához szükséges eszközöknek; valamint hozzáféréssel kell rendelkeznie a rendkívüli értékelésekhez szükséges berendezésekhez.*
4. *Az értékelést végző személyzetnek rendelkeznie kell az alábbiakkal:*
 - *megfelelő műszaki és szakképzettség,*
 - *az általuk végzett értékelésekre vonatkozó követelmények kielégítő ismerete és az említett értékelések terén szerzett elégséges gyakorlat,*
 - *a végrehajtott értékelések formális következtetéseinek tekinthető biztonsági értékelésre vonatkozó jelentések elkészítésének képessége.*
5. *Garantálni kell a független értékelések elvégzéséért felelős személyzet függetlenségét. A tisztviselők illetménye nem függhet az elvégzett értékelések számától, illetve eredményétől.*
6. *Amennyiben az említett szerv a javaslattevő szervezetétől eltérő külső szervezet, biztosítani kell annak polgári jogi felelősségét, kivéve, ha az említett felelősségről a nemzeti jog értelmében az állam gondoskodik, vagy ha az értékelést közvetlenül az említett tagállam végzi.*
7. *Amennyiben az említett szerv a javaslattevő szervezetétől eltérő külső szervezet, személyzetét e rendelet alkalmazásában a feladataik végrehajtása során tudomásukra jutott valamennyi információ tekintetében szakmai titoktartási kötelezettség terheli (kivéve azon tagállam illetékes közigazgatási hatóságai irányában, amelyben az említett tevékenységek elvégzésére sor kerül).*

[G 1] További magyarázat nem szükséges.